

**Izvještaj o radu crnogorskih medija za period
1.decembar 2014. –15.februar 2015**

U prethodnom monitoring periodu Medijski savjet za samoregulaciju je dobio tri žalbe. Dvije žalbe je prihvatio i donio odluku po njima. Treća žalba je riješena putem medijacije. Medij je ispravio grešku, koja je bila predmet žalbe, tako da MSS po ovom pitanju nije morao da donosi odluku.

Kada je riječ o prihvaćenim žalbama prva se odnosi na nepoštovanje načela 3 Kodeksa novinara, odnosno na razdvajanje komentara i činjenica. U pitanju je odgovor u polemici, kada se redakcija naglašenom opremom teksta upustila u komentarisanje istog i svrstavanje na jednu stranu. Druga žalba se ticala objavljivanja netačnih informacija i kršenja načela 1 Kodeksa novinara. Nju je MSS djelimično riješio u korist žalioca, jer se nije složio sa svim dijelovima žalbe.

Kada je riječ o dijelu monitoringa, koji se odnosi na štampane medije u ovom periodu je registrovano 29 slučajeva kršenja nekog od načela Kodeksa novinara. U najvećem dijelu se ova kršenja odnose na načelo 1, odnosno objavljivanje netačnih, neprovjerenih i senzacionalističkih informacija. U manjem dijelu je kršeno načelo 3 Kodeksa, smještanjem u nepravilan kontekst činjenica ili nerazdvajanjem komentara od informacija. Konstatovan je i po jedan slučaj kršenja načela koja se odnose na pretpostavku nevinosti i zaštitu privatnosti.

U ovom monitoring periodu primjetan je trend objavljivanja jednostranih informacija, kao i pokušaji diskreditovanja pojedinaca selektivnim plasiranjem činjenica ili objavljivanjem netačnih podataka. Primjetno je takođe da su neki pojedinci u fokusu pojedinih medija već duži period i da pisanje o njima prerasta u prave medijske kampanje. Za neprovjerene tužbe koje se objavljuju na njihov račun gotovo po pravilu se zaboravlja da se objavi da su oni te optužbe negirali.

Napominjemo još jednom da se u izvještaju u najvećem dijelu radi o kršenjima u tekstovima koji se najavljuju na naslovnim stranama i zbog toga nose posebnu težinu kada su u pitanju profesionalni standardi i etika.

Ovaj izvještaj donosi i iscrpan monitoring rada crnogorskih portala od studije pojedinih slučajeva do registrovanja trendova u kršenju načela Kodeksa.

ŽALBE

Odgovor na žalbu advokata Branka Čolovića I

Medijski Savjet za samoregulaciju dobio je žalbu od advokata Branka Čolovića, pravnog zastupnika Zorana Bećirovića, zbog objavljivanja netačnih informacija u tekstu **“Bahaćenje u ski centru –Kolašin: Troje funkcionera za dan pojelo i popilo 10.000 eura”** objavljenom 05.12.2014 na online portalu Vijesti.

Dnevni list Vijesti i portal Vijesti su 5.decembra objavili reagovanje Željke Vuksanović, predsjednice opštine Kolašin, na izjavu bivšeg predsjednika toga grada Darka Brajuškovića da nije tačno da Kolašin duguje 9,2 miliona eura. Reagovanje nove gradonačelnice Kolašina je u dnevnoj novini Vijesti objavljeno sa nadnaslovom **„Vuksanovićeve odgovorila Brajuškoviću“** i naslovom **„Opština 4 godine radi nezakonito“**. Tekst, osim uvodnog dijela, prenosi originalne navode reagovanja. U sklopu teksta objavljen je i box pod naslovom **„Za dan potrošili 10.000 eura reprezentacije“**.

Isti tekst je objavljen na portalu Vijesti sa nadnaslovom **„Bahaćenje u ski centru“** i naslovom **„Kolašin: Troje funkcionera za dan pojelo i popilo 10.000 eura”**. U spornom dijelu reagovanje gradonačelnice Vuksanović se tvrdi da su tri funkcionera opštine Kolašin u jednom danu u jednom restoranu, u lokalnom ski centru potrošili preko 10 000 eura reprezentacije za hranu i piće. Toliki račun, po Vuksanovićevoj su napravili, Mile Šuković 3 306, Dragomir Dulović 6 866 i Mileta Bulatović 858 eura.

“Ski Resort Kolašin 1450” je zbog pomenutih tekstova uputio žalbu ombudsmanu Vijesti. Uz žalbu su priložene i originalne fakture koje su potpisali lokalni funkcioneri i sve se odnose na troškove korišćenja ski pasova i opreme za potrebe opštine Kolašin u zimskoj sezoni 2010 g., izuzev jedne, koja se odnosi na korišćenje reklamnog prostora na mapi skijališta. Direktor Ski resorta koji je potpisao pomenutu žalbu smatra da je objavljivanjem netačnih informacija povrijeđeno načelo 1 i 3 Kodeksa novinara i da je bila obaveza novinarke da provjeri tačnost informacija koje je objavila, bez obzira što su one dio reagovanja Željke Vuksanović.

U odgovoru na ovu žalbu, pravnom zastupniku „Ski Resorta Kolašin 1450“ Branku Čoloviću ombudsman Vijesti ističe da: „objavljeni sadržaj (u štampanom izdanju i na portalu) predstavlja odgovor (reagovanje) predsjednice Opštine Kolašin Željke Vuksanović bivšem predsjedniku Darku Brajuškoviću. Objavljivanjem reagovanja, na šta je predsjednica Vuksanović imala pravo, Vijesti nisu prekršile Kodeks. Kao i u

mnogim drugim slučajevima, kada to nalaže dužina reagovanja i prostorne mogućnosti lista, novinarka je izvršila nekoliko skraćanja i doslovno prenijela sve ostale navode.

Kada je u pitanju objavljivanje reagovanja, novinarka nije nužno bila u obavezi da provjerava tačnost informacija. Vašem klijentu je svakako bila na raspolaganju mogućnost odgovora i ispravke netačnih činjenica, kao prvi institut, i obraćanje Ombudsmanu, kako je i urađeno.

U svom izjašnjenju, na ovu žalbu, novinarka Šćepanović je navela i sljedeće: „Troškovima opštinskih funkcionera u kolašinskim hotelima i restoranima (uključujući i ove koji se pominju u reagovanju Vuksanović) bavila sam se u nekoliko tekstova prije dvije godine. Svi su, kao i vlasnici tih objekata, tada imali prostor za komentar na podatke do kojih sam istraživanjem došla. Smatram da je žalba Šćepanovića, politički motivisana i da nije bilo ni jednog razloga na pozivanje na Kodeks novinara.”

Ombudsman je takođe dodao da joj je: “Vaš klijent dostavio i skenirane fakture koje su izdate od januara do maja 2010. godine u SKI RESORTU, a predsjednica Vuksanović je govorila o opštinskoj fakturi od 02. juna 2010. U slučaju ovakvog neslaganja izjava i dokumentacije, Ombudsman lista ne može da se bavi vještačenjem kako bi utvrdio njihovu tačnost, već su za to nadležni drugi organ.”

U odgovoru na izjašnjenje ombudsmana advokat Branko Čolović, koji zastupa Ski Resort Kolašin 1450, je konstatovao da:” naslov “BAHAĆENJE U SKI CENTRU” nije dio saopštenja za medije Željke Vuksanović, već se radi o zluradom kometaru redakcije, kojim “Vijesti”, uz objavljenu simboličku sliku pečenja, krnje poslovni ugled “Ski Resorta Kolašin 1450” AD, sugerišući da je “bahaćenje” opštinskih funkcionera u restoranu mog vlastodavca utvrđena činjenica. “Vijesti” su na ovaj način izašle iz okvira objavljivanja saopštenja, predviđenog tačkom 1.3 smjernica za primjenu načela iz tačke 1 Kodeksa novinara.

Citirani naslov sa simboličkom slikom predstavlja komentar “Vijesti”, na koji se primjenjuje smjernica 3.1 za primjenu načela iz tačke 3 Kodeksa novinara. Ta smjernica nalaže da “mišljenja i ocjene u komentaru moraju biti zasnovani na činjenicama”, te da “komentar ne smije da bude prezentiran tako da stvara utisak da se radi o utvrđenoj činjenici”. Kakav je utisak ovaj komentar ostavio na čitaoce, to uopšte nije sporno i jasno se vidi iz njihovih komentara na internet portalu “Vijesti”.

Čolović u nastavku odgovora ombudsmanu tvrdi: “Može biti da je novinarka “Vijesti” 2012. godine pisala o troškovima opštinskih funkcionera u kolašinskim hotelima i restoranima, ali tada nije upotrebljavan izraz “bahaćenje” niti je kompanija

“Ski Resort Kolašin 1450” AD na ovakav način dovođena u vezu sa potpuno izmišljenom aferom. Prema tome, ne može se reći da su “Vijesti” i ranije objavljivale da su opštinski funkcioneri konkretnog dana 2010. godine pojeli i popili 10.000 Eura u restoranu kompanije koju zastupam, pa da to niko nije demantovao. Afera o “bahaćenju” 02. juna 2010. godine je tek sada izmišljena.”

„Čak i da je saopštenje Željke Vuksanović objavljeno bez neprikladnog komentara redakcije, “Vijesti” bi, shodno načelu iz tačke 1 Kodeksa novinara Crne Gore, bile dužne da provjere istinitost činjeničnih tvrdnji Željke Vuksanović. Navedeno načelo glasi: “Dužnost je novinara da poštuje istinu i istrajno traga za njom, imajući uvijek u vidu pravo javnosti da zna i ljudsku potrebu za pravičnošću i humanošću”. Optužiti nekoga da je učestvovao u nepostojećoj aferi korupcije nije ni ljudski ni humano, a nije u skladu ni sa principom informisanja javnosti.”zaključuje Čolović na kraju svog odgovora.

Poslije citirane korespondencije ombudsman Vijesti je donio konačnu odluku povodom ove žalbe i u njoj konstatovao da:“.. na osnovu svih raspoloživih činjenica nije došlo do kršenja Kodeksa niti govora mržnje u spornom sadržaju. Nadnaslov i naslov su urednička, a ne novinarska intervencija i tačno je da je na portalu sporna činjenica troška za reprezentaciju podignuta na viši nivo izborom sintagmi na koje ukazujete. Međutim, rukovodeći se načelom da vrijednosni sudovi uživaju posebnu zaštitu kada je u pitanju debata od javnog interesa, smatram da se nije izašlo iz okvira prihvatljive kritike. Skrenuta je opravdano pažnja na veoma štetnu a rasprostranjenu praksu nepotrebnog trošenja i velikih reprezentacija, što je bilo i predmet posebne pažnje Vlade naše države.

Urednik je tekst opremio neutralnom fotografijom, koja predstavlja vizuelni znak reprezentacije. Komentari na tekst, koji se na ovom portalu objavljuju u realnom vremenu, predstavljaju slobodno uključivanje čitalaca u javni diskurs o ovim pitanjima, a oni u kojima ima govora mržnje se uklanjaju čim budu primijećeni.

Što se tiče faktura, smatram da je trebalo da se obratite Redakciji i zatražite njihovo objavljivanje u formi ispravke ili odgovora. Da ste tako uradili, one bi svakako već bile objavljene, pa ne bi tekao ni ovaj žalbeni postupak. Pitanje sravnjivanja dokumentacije koju posjeduju dvije strane je postupak kojim se bave drugi organi” stoji u odluci ombudsmana.

Poslije odbijanja žalbe od strane ombudsmana Vijesti, advokat Branko Čolović se obratio sa istom žalbom Medijskom savjetu za samoregulaciju. Nama je takođe dostavljena kompletna korespondencija sa ombudsmanom Vijesti, izjašnjenje novinara, kao i konačna odluka ombudsmana.

Razmatrajući ovu žalbu Komisija za žalbe MSSa je konstatovala da sporni tekst predstavlja odgovor predsjednice opštine Kolašin Željke Vuksanović na prethodno

objavljenu izjavu bivšeg gradonačelnika Kolašina Darka Brajuškovića. Objavljujući reagovanje gradonačelnice Vuksanović novinari dnevnog lista i portala Vijesti nijesu nužno morali da provjeravaju tačnost navoda koji se nalaze u njemu, niti da traže mišljenje druge strane. Sam tekst reagovanja, iako donekle prepričan, novinarka Šćepanović je korektno prenijela.

Ono što je Komisija za žalbe uočila, jeste urednička obrada ovog reagovanja i u novini i na portalu. Iako bi zbog iznošenja različitih činjenica i optužbi redakcija trebala da ima neutralan odnos prema reagovanju i prilikom njegovog opremanja, ovdje to nije bio slučaj. Odabirom nadnaslova i naslova u tekstu koji je objavljen na portalu, kao i izdvajanjem posebnog boxa sa posebnim naslovom u tekstu objavljenom u novini redakcija se saglasila, čak i podržala određene tvrdnje izrečene u reagovanju Vuksanovićeve.

Na ovaj način su uredništva novine i portala sugerisala čitaocima da se radi o nespornim činjenicama, a ne o stavu jedne osobe. Ovako jednostrano svrstavanje redakcije kroz pristrasnu opremu teksta dovelo je do miješanja komentara i činjenica u objavljenom reagovanju.

Ako ombudsman tvrdi da je pitanje različitih faktura :“ Pitanje spravnjivanja dokumentacije koju posjeduju dvije strane je postupak kojim se bave drugi organi” nije u pravu, jer je medij koji predstavlja već odlučio koje su fakture ispravne prije bilo kakve provjere.

Komisija za žalbe konstatuje da su i dnevna novina i portal Vijesti posebnom uredničkom opremom teksta reagovanja gradonačelnice Vuksanović prekršili princip nepristrasnosti i stavove jedne osobe u polemici objavile kao nesporne činjenice. Nadnaslov „**Bahaćenje u ski centru**“ i naslov „**Kolašin: Troje funkcionera za dan pojelo i popilo 10.000 eura**” na portal Vijesti, kao i naslov boxa u novinama „**Za dan potrošili 10.000 eura reprezentacije**“ su nesporni dokazi da su ovi mediji u polemici između bivšeg i sadašnjeg gradonačelnika svrstali na stranu jednog, što novinari ne bi trebalo da rade ako nemaju provjerene dokaze. Objavljena slika pečenja koja ilustruje tekst na portalu je još jedan primjer prihvatanja zdravo za gotovo iznesenih tvrdnji da se pomenute fakture odnose na troškove za piće i hranu.

Komisija za žalbe Medijskog savjeta za samoregulaciju smatra da je u ovom slučaju došlo do kršenja načela 3 Kodeksa novinara. Spornom uredničkom obradom tekstova objavljenih na portalu i u dnevnoj novini Vijesti, uredništva ovih medija su se upustila u komentarisanje činjenica koje nijesu bile dokazane, već su samo predstavljale iskaz jedne strane u polemici.

Podsjećamo na prekršeno načelo 3 Kodeksa novinara:

Za novinara su činjenice neprikosnovene, a njegova obaveza je da ih stavlja u pravilan kontekst i onemogućí njihovu zloupotrebu, bilo da se radi o tekstu, slici ili tonu. Glasine i pretpostavke moraju se nedvosmisleno naznačiti kao takve. Obaveza je da vijest i komentar budu jasno razdvojeni.

Odgovor na žalbu advokata Branka Čolovića II

Medijski Savjet za samoregulaciju dobio je žalbu od advokata Branka Čolovića, pravnog zastupnika Zorana Bećirovića, zbog objavljivanja netačnih informacija u dnevnom listu Vijesti u tekstu „**Čoćo isplaćen i napustio Avalu**“ od 26.01.2015. Čolović se žalio zbog objavljivanja velikog broja netačnih informacija u pomenutom tekstu. Kao prvo naveo je pogrešno navođenje njegovog imena. U tekstu je imenovan kao Božidar, dok je njegovo ime Branko. Zatim slijede druge po Čoloviću netačne informacije:

1.“Netačno je da je moj klijent „poslije punih deset godina, od kada je „Avala“ privatizovana, i formalno napustio fotelju jednog od čelnih ljudi kompanije“. Zoran Bećirović je na mjestu Izvršnog direktora kompanije bio od aprila mjeseca 2011. godine do kraja decembra 2014. godine”

2.” Netačno je da je kod Uprave za nekretnine Crne Gore na londonsku firmu upisano vlasništvo nad „Avalom“ i vilama, kao i zemljišnom kompleksu od 12.000 m², na kome su izgrađeni hotelski kapaciteti. Na londonsku firmu „Beppler & Jacobson“ je upisano vlasništvo na zemljištu, a hotel „Avala“ i vile su vlasništvo domaće kompanije „Beppler & Jacobson Montenegro“ d.o.o.”

3.” Netačno je da je londonski sud za privremenog likvidatora kompanije „Beppler & Jacobson“ postavio g. Mareka Lorinca. Privremeni likvidatori londonske kompanije, postavljeni od strane suda, su bili g. Malkom Cohen i g. Mark Shaw, a oni su za ovlašćenog zastupnika domaće kompanije postavili g. Mareka Lorinca.“

4.” U spornom članku „Vijesti“ ponovo objavljuju dijelove iskaza koje je na suđenju u Visokom sudu pravde u Londonu dao g. Igor Lazurenko. Visoki sud pravde je kompletan njegov iskaz ocijenio kao neistinit, što je „Vijestima“ poznato, jer je citiranje iskaza g. Lazurenka već bilo predmet žalbe Ombudsmanu „Vijesti“. Ako se „Vijesti“ već bave lažnim iskazom svjedoka, bile su dužne da, u cilju tačnog i istinitog informisanja javnosti, objave da je Visoki sud pravde u Londonu taj iskaz ocijenio kao iznošenje tvrdnji „prožetih nepoštenjem“ i kao davanje „predumišljeno neistinitog“ iskaza pod zakljetvom”.

5.” Netačno je da je Vrhovni sud Crne Gore u postupku privatizacije „naložio Savjetu za privatizaciju da potpiše Ugovor o prodaji hotela“ sa kompanijom „Beppler & Jacobson“.”

Čolović se žalio i na samu konstrukciju teksta:“... u spornom članku nije jasno navedeno da se moja izjava odnosi samo na to kada je g. Bećirović dao ostavku, a ne i na sve ostalo što je u članku objavljeno. Propuštanje „Vijesti“ da jasno razdvoje moju izjavu od preostalog dijela spornog članka i novinarskih komentara stvara kod čitalaca netačan utisak da su sve objavljene informacije pribavljene od advokata g. Zorana Bećirovića.”

Advokat Čolović je prethodno podnio žalbu ombudsmanu Vijesti na pomenuti tekst. Kako nije dobio nikakav odgovor poslije dužeg vremenskog perioda, zaključio je da vjerovatno Vijesti nemaju ombudsmana poslije povlačenja gospođe Božane Jelušić sa tog mjesta, pa se obratio sa istom žalbom Medijskom savjetu za samoregulaciju. Komisija za žalbe MSSa je pažljivo razmotrila sve pojedničane prigovore g. Čolovića i zaključila:

1. Kada je riječ o grešci u imenu g. Čolovića (Branko, a ne Božidar) mišljenja smo da nije nužno namjerna greška i da je u kucanju ili prilikom redigovanja moglo da dođe do omaške. Komisija konstatuje da se radi o netačnoj informaciji, ali da ona može da bude posledica i omaške, to jest da nije postojala namjera.
2. Kada je riječ o navodu da je njegov klijent „...poslije punih deset godina, od kada je „Avala“ privatizovana, i formalno napustio fotelju jednog od čelnih ljudi kompanije“ Komisija primjećuje da ova formulacija ne znači da je Zoran Bećirović bio izvršni direktor od kada je Avala privatizovana, što nigdje i nije rečeno u toj rečenici. Ona bi mogla da ima jednu takvu aluziju, ali doslovno značenje rečenice je da je Bećirović na pustio mjesto Izvršnog direktora 10g. poslije privatizacije, a ne da je deset godina bio Izvršni direktor. “Zoran Bećirović je na mjestu Izvršnog direktora kompanije bio od aprila mjeseca 2011. godine do kraja decembra 2014. godine”.
3. Komisija za žalbe je prihvatila da je netačna informacija u tekstu da je kod Uprave za nekretnine Crne Gore na londonsku firmu upisano vlasništvo nad „Avalom“ i vilama, kao i zemljišnom kompleksu od 12.000 m², na kome su izgrađeni hotelski kapaciteti, jer su ovi podaci provjerljivi preko zvaničnog sajta Uprave za nekretnine. Ako je novinar imao nedoumica po ovom pitanju mogao je da se obrati advokatu Čoloviću za rezjašnjenje.

4. Komisija je takođe prihvatila da je netačna informacija da je londonski sud za privremenog likvidatora kompanije „Beppler & Jacobson“ postavio g. Mareka Lorinca.” Po advokatu Čoloviću privremeni likvidatori londonske kompanije, postavljeni od strane suda, su bili g. Malkom Cohen i g. Mark Shaw, a oni su za ovlašćenog zastupnika domaće kompanije postavili g. Mareka Lorinca, što je moglo biti provjereno uvidom u odgovarajući javni registar prije objavljivanja.
5. Komisija za žalbe konstatuje da je u ovom tekstu ipak najteži prekršaj objavljivanje dijelova iskaza, koje je na suđenju u Visokom sudu pravde u Londonu dao g. Igor Lazurenko, a da pri tom nije navedeno da je Visoki sud pravde taj iskaz ocijenio kao neistinit, što je „Vijestima“ poznato, jer je citiranje iskaza g. Lazurenka već bilo predmet žalbe Ombudsmanu „Vijesti“.

U spornom tekstu su „Vijesti” navele da je Igor Lazurenko izjavio u sudu u Londonu da je Bećirović do svojih akcija u kompaniji došao tako što je 20% dobio na račun prijateljskih veza sa Milom Đukanovićem, 5% na račun informacija o privatizaciji hotela i 1% nakon presude Vrhovnog suda. Visoki sud pravde u Londonu je ovaj iskaz ocijenio kao iznošenje tvrdnji „prožetih nepoštenjem“ i kao davanje „predumišljeno neistinitog“ iskaza pod zakljetvom”.

6. Komisija takođe konstatuje da je objavljena netačna informacija da je Vrhovni sud Crne Gore u postupku privatizacije „naložio Savjetu za privatizaciju da potpiše Ugovor o prodaji hotela“ sa kompanijom „Beppler & Jacobson“.” Vrhovni sud je, postupajući u upravnom sporu protiv odluke Savjeta za privatizaciju o proglašavanju tendera neuspjelim, mogao samo da poništio tu odluku i predmet vratio Savjetu za privatizaciju i Tenderskoj komisiji na dalje postupanje.
7. Kada je riječ o tome da u spornom tekstu nije jasno navedeno da se izjava g.Čolovića odnosi samo na to kada je g. Bećirović dao ostavku, a ne i na sve ostalo što je u članku objavljeno, Komisija za žalbe smatra da g. Čolović nije upravu i da je u tekstu jasno da se njegova izjava odnosi samo na informaciju kada je Zoran Bećirović povukao sa mjesta Izvršnog direktora.

Postupajući po ovoj žalbi Komisija na kraju zaključuje da je u prigovorima pod rednim brojevima 3,4,5 i 6 konstatovano objavljivanje netačnih informacija i da je u

ovim slučajevima prekršeno načelo 1 Kodeksa novinara. Prekršaj u prigovorima pod rednim brojem 3,4 i 6 odnosi se na smjernicu 1.2 Tačnost:

Prije objavljivanja izvještaja, novinar treba da bude siguran da su preduzete sve odgovarajuće mjere kako bi se provjerila njegova tačnost. Novinari moraju težiti da obezbijede cjelovite izvještaje o događajima i ne smiju prećutkivati ili potiskivati suštinske informacije.

Prekršaj pod rednim brojem 5 odnosi se na nepoštovanje smjernice 1.1 Opšti standard:

Novinari moraju da njeguju najviše profesionalne i etičke standarde. Oni moraju da preduzmu sve razložne korake kako bi bili sigurni da objavljuju isključivo tačne informacije, i da su njihovi komentari čestiti. Novinari nikada ne smiju da objave informaciju za koju znaju da je lažna ili zlonamjerna i neosnovanu optužbu na račun drugih, koja ima za cilj da ugrozi njihovu reputaciju. Pravo je novinara da odbije zadatak koji je u suprotnosti sa etičkim kodeksom.

Komisija za žalbe je našla da u prigovorima pod rednim brojem 1,2 i 7 nije bilo kršenja nekog od načela Kodeksa novinara.

Odgovor na žalbu Sandre Milev

Medijski savjet za samoregulaciju je dobio prigovor na rad portala Cafe del Montenegro od gđe. Sandre Milev. U njemu gđa.Milev navodi da je:“ Na internet portalu CDM objavljena vijest sa naslovom "Video:Lapsus prve predsjednice Hrvatske". (<http://www.cdm.me/svijet/region/video-lapsus-prve-predsjednice-hrvatske>)

U tekstu se navodi da je "Nova predsjednica Hrvatske Kolinda Grabar Kitarović u pobjedničkom govoru napravila i prvi lapsus, jer je u svom obraćanju odvojila Vojvodinu od Srbije." rekavši: "Boriću se za prava manjina u Hrvatskoj i tražiti da ona budu što veća, ali ništa manje neću tražiti ni za Hrvate u Srbiji, Vojvodini i drugim susjednim zemljama", istakla je Kitarovićeva.

Uz tekst je postavljen i video snimak govora predsjednice, koji, valjda, treba da potvrdi navode novinara. Nakon pogledanog snimka, vidi se da predsjednica ne pominje Vojvodinu u svom govoru. Svojim komentarom na portalu sam skrenula paznju na ovo, ali je moj komentar izbrisan.“

„Smatram da objavljena vijest zahtijeva ispravku - u najmanju ruku postavljanje video snimka u kom predsjednica zaista govori ono sto novinari navode (ukoliko je ona to zaista i rekla).“

MSS je upoznao portal CDM sa ovim prigovorom i ubrzo dobio odgovor od glavne urednice Aleksandre Obradović :“... hvala što ste nam ukazali na naš propust.Zamijenili smo video i u ovom videu koji se sada nalazi u vijesti <http://www.cdm.me/svijet/region/video-lapsus-prve-predsjednice-hrvatske> je i rečenica gospođe Grabar Kitarović (lapus):

"Boriću se za prava manjina u Hrvatskoj i tražiti da ona budu što veća, ali ništa manje neću tražiti ni za Hrvate u Srbiji, Vojvodini i drugim susjednim zemljama"

Kako je gđa.Sandra Milev bila zadovoljna našim posredovanjem u ovom slučaju MSS nije donosio odluku po dostavljenom prigovoru.

Monitoring medija

Dan, 8.decembar

Dnevni list Dan je 8.decembra najavio na polovini naslovne strane tekst sa naslovom **“Nadzirali Sveta da se ne bi susreo sa Ratkom Kneževićem”** i nadnaslovom **“Prisluškivani razgovori Duška Markovića i Milana Roćena pokazali da oni nemaju povjerenja ni u potpredsjednika DPS-a”**. Tekst je objavljen na stranama 10 i 11 i bavi se transkriptom razgovora između Duške Jeknić, Milana Roćena i Duška Mrakovića, koji je italijansko tužilaštvo dostavilo tamošnjem sudu.

U transkriptima razgovora postoji jedna rečenica, koju navodno izgovara Duško Marković Dušanki Jeknić:“Moraš javiti Rajku(čovjek u pratnji Sveta Marovića), koji je sa Svetom da bi obratio pažnju“. Na osnovu ove rečenice redakcija je izvela zaključak da se radi o sprečavanju Sveta Marovića da se susretne sa Ratkom Kneževićem i taj zaključak plasirala i u naslovu i u samom tekstu.

MSS smatra da u transkriptu prisluškivanih razgovora nije bilo prostora za ovakve zaključke i da se radi o proizvoljnom zaključivanju, koje je trebalo za efekat da ima senzacionalizam. Na ovaj način je prekršeno načelo 1 Kodeksa novinara, smjernica 1.2 b) koja se odnosi na tačnost:

Pravo javnosti da zna ne može biti opravdanje za senzacionalističko izvještavanje. Stoga, novinari ne smiju iskrivljivati informacije pretjerivanjem, neadekvatnim naglašavanjem jednog aspekta priče ili jednostranim izvještavanjem. Novinari moraju izbjegavati naslove ili reklamne slogane koji bi mogli navesti na pogrešan zaključak o suštini događaja ili pojave. Činjenice ne smiju biti iskrivljivane tako što će biti stavljene van konteksta u kome su se desile.

Vijesti, 14.decembar

„Vijesti“ su 14. Decembra najavile na naslovnoj, a objavile na stranama 2 i 3 tekst „**Ponudāči za Kraljičinu plažu zatrpani tužbama**“ sa nadnaslovom „**Istraživanje: U Rojal grupi i firme za koje se sumnja da su upletene u korupciju**“.

Dok u crnogorskoj javnosti sa jedne strane kruži priča da je arapska Rojal grupa jedan od najprestižnijih investitora u svijetu, u Vijestima je objavljen tekst da je ova investiciona grupa zatrpana tužbama i da postoje sumnje u korupciju.

„Vijesti“ se pozivaju na pisanje Njujork tajmsa, ali nije navedeno iz koje godine, da je jedna od kompanija koja posluje u sklopu ove grupe kasnila sa jednim projektom u Abu Dabiju i da je zbog toga zatrpana velikim brojem tužbi. Ime ove kompanije je Hidra propertis i ona posluje u sklopu Rojal grupe kojoj pripada i kompanija Queens beach development, koja je ponudāč za Kraljičinu plažu kod Bara.

Iako se tekst odnosi na ponudāče za Kraljičinu plažu, u njemu osim adrese i imena izvršnog direktora nema drugih informacija o ovoj kompaniji. Ostale informacije se odnose na osobe koje se indirektno povezuju sa ovom kompanijom, a za koje postoje indirektno informacije koje ih diskredituju. Tako se i pominje firma Hidra properties koja kasni sa građevinskim radovima, a koja je u Rojal grupi. Pominjanje Muhameda Dahlana se vezuje za pisanje arapskog medija Asrar Arabia po kome on stoji iza firme Queens Beach development iako u CRPSu nema njegovog imena. Jedan čitav box u tekstu je posvećen Dahlanu i navodnim optužnicama protiv njega u Palestini, kao i protiv njegovog saradnika Muhameda Rašida.

Iako se novinar potrudio da sa što više sumnjivih detalja poveže kompaniju, koja je ponudāč za Kraljičinu plažu, MSS smatra da je morala da postoji ograda od optužbi koje su iznesene u tekstu. Ovako je bez dovoljno prezentovanih dokaza jedna kompanija optužena za nelegalne radnje i korupciju, kako i stoji u naslovu teksta. MSS smatra da je u ovom tekstu prekršeno načelo 1 Kodeksa novinara, smjernica 1.2 b) koja se odnosi na tačnost:

Pravo javnosti da zna ne može biti opravdanje za senzacionalističko izvještavanje. Stoga, novinari ne smiju iskrivljivati informacije pretjerivanjem, neadekvatnim naglašavanjem jednog aspekta priče ili jednostranim izvještavanjem. Novinari moraju izbjegavati naslove ili reklamne slogane koji bi mogli navesti na pogrešan zaključak o suštini događaja ili pojave. Činjenice ne smiju biti iskrivljivane tako što će biti stavljene van konteksta u kome su se desile.

Dan, 17. decembar

„Dan je 17 decembra najavio na naslovnoj strani, a na strani 10 i objavio tekst sa naslovom „**Suđenje Danu završeno za jedan dan**“ i nadnaslovom „**Sud ekspresno reaguje kada su u pitanju tužbe Ane Kolarević**“. Tekst informiše čitaoce da je sudija Osnovnog suda u Podgorici odlučila da u nastavku spora po tužbi Ane Kolarević protiv dnevnog lista Dan ne sasluša bivše rukovodioce i direktore Mađar Telekomu. Ovaj predlog je sudu uputio pravni zastupnik „Dana“, advokat Nebojša Asanović. U tekstu se dalje objašnjavaju motivi advokata za dodatnim saslušanjem pomenutih osoba i u njemu nema kršenja profesionalnih standarda.

Po MSSu u ovom tekstu je sporan naslov, kojim se sugerije da je sud „ekspresno“ reagova na tužbu Ane Kolarević i da je „suđenje završeno za jedan dan“. Informacija iz naslova i nadnaslova je netačna jer se tekst bavi isključivo odbacivanjem jednog predloga odbrane i u njemu nigdje ne stoji da je suđenje završeno, posebno ne za jedan dan.

U ovom tekstu je naslovnim i nadnaslovnim konstrukcijama prekršeno načelo 1 Kodeksa novinara, smjernica 1.2 b) koja se odnosi na tačnost:

Pravo javnosti da zna ne može biti opravdanje za senzacionalističko izvještavanje. Stoga, novinari ne smiju iskrivljivati informacije pretjerivanjem, neadekvatnim naglašavanjem jednog aspekta priče ili jednostranim izvještavanjem. Novinari moraju izbjegavati naslove ili reklamne slogane koji bi mogli navesti na pogrešan zaključak o suštini događaja ili pojave. Činjenice ne smiju biti iskrivljivane tako što će biti stavljene van konteksta u kome su se desile.

DNEVNE NOVINE, 20. i 21. decembar

U barskom naselju Velika Gorana 19. Decembra, osamdesetogodišnji A. N. ubio je svoga komšiju i sinovog tasta A.S. lovačkom puškom. Nakon toga čovjek se na jedno vrijeme bio zabarikadirao u svojoj kući.

Dnevne novine su na naslovnoj strani lista objavili fotografiju A.N. na prozoru, uz naslov **“Gledajte utakmicu, neću se brzo ubiti”**, a na unutrašnjim stranama 14 i 15 još dvije, potpuno iste, samo drugačije formatirane. Fotografije su nastale nakon što su novinari i fotoreporter bukvalno opkolili kuću A. N. pošto je prethodnog dana objavljena informacija da se čovjek zabarikadirao u njoj. U isto vrijeme, policija, komšije i rodbina vodili su duge pregovore da se čovjek preda.

MSS smatra da je ovakav senzacionalistički pristup krajnje neprimjeren za izvještavanje o jednoj velikoj porodičnoj tragediji kao da je riječ o kakvom rialitiju ili zabavnom spektaklu. U istom stilu je i banalizujući naslov, izvučen iz konteksta navodnog čovjekovog obraćanja jednom od članova porodice.

MSS smatra da je prekršen Kodeks i da se preko granica dobrog ukusa ušlo u život rodbinski povezanih osoba, što je tim teže budući da je riječ o malom mjestu, tako da ovakvo ponašanje medija može imati ružne i teške posljedice koje prave dodatnu štetu i nanose dodatni bol porodicama.

U ovom slučaju, naime, MSS smatra da informacija što je rekao čovjek kao ni njegova fotografija na prozoru nijesu bili od izuzetne važnosti za javnost.

I dalje, u smjernicama za načelo 8 koje govori o pravu na privatnost se kaže:

Kada su u pitanju članovi porodice i drugi ljudi koji su indirektno pogodjeni nesrećom ili koji nemaju ništa sa zločinom i nesrećom, mora se biti krajnje obazriv pri objavljivanju njihovih imena i slika. Privatne adrese ljudi uživaju posebnu zaštitu.

Izveštaj je neadekvatno senzacionalan ako se osoba na koju se on odnosi tretira kao objekat. Ovo se naročito tiče slučajeva kada izvještaji o osobama koje umiru, fizički ili mentalno pate, prevazilaze interes javnosti i potrebu publike za informacijom.

Prihvatljiva granica, prilikom izvještavanja o nesrećama i prirodnim katastrofama, je ona koja znači poštovanje prema patnji žrtava i osjećanjima članova njihovih porodica. Žrtve nesreće ne smiju se dovesti u situaciju da po drugi put pate zbog prikazivanja u medijima.

VIJESTI, 20. decembar

I ove dnevne novine su na naslovnoj strani objavile fotografiju A.N. tako da mišljenje vezano za izvještavanje Dnevnih novena i navedeni članovi Kodeksa važe i u slučaju Vijesti.

INFORMER, 20. i 21. decembar

List je na naslovnoj strani najavio i na stranama dva i tri objavio tekst pod naslovom **“Radulović oštetio državu za 760.000 eura”** i nadnaslovom **“Otkrivamo mučke profesora Radulovića”** u kojem se tvrdi, kako stoji u podnaslovu, da je potpredsjednik Skupštine i DF-a Branko Radulović preko svoje firme “Mar-ing” u period od 1999. do 2004. u poslovima sa nikšićkom Željezarem imao privilegovan položaj, a da su zbog tih privilegija država, željeznica i vojska oštećeni na ime neobračunatog poreza 761 hiljadu eura. U malom naslovu sa strane stoji Radulovićeva izjava “Radulović: To vam ništa nije tačno!”

List se poziva na dokument “Ekonomska bezbjednost Željezare”, u kojem stoji ocjena iznijeta u listu. List je objavio kopiju te strane u pomenutom tekstu, ali toliko umanjenu da su slova jedva čitljiva i sasvim neuočljiva. U tekstu se međutim, ne citira i dio koji kaže da su u izvještaju moguće i poneke nerealnosti, i to zbog toga što su rađene šest godina nakon pomenutog perioda, što se pojedine stavke nisu mogle raščistiti jer u Željezari nisu više tadašnji izvršioc, zato što nedostaju službene zabilješke, protokoli i ugovori o poslovnoj saradnji, pismena obrazloženja za knjižna odobrenja i otpisi potraživanja.

MSS smatra da je zbog objektivnosti teksta trebalo ove navode takođe citirati, jer je riječ o značajnim opaskama koje dovode u sumnju istinitost teških optužbi koje su izrečene u naslovnoj kompoziciji.

MSS smatra da je prekršen član 3 Kodeksa koji kaže:

Za novinara su činjenice neprikosnovene, a njegova obaveza je da ih stavlja u pravilan kontekst i onemogućiti njihovu zloupotrebu, bilo da se radi o tekstu, slici ili tonu. Glasine i pretpostavke moraju se nedvosmisleno naznačiti kao takve. Obaveza je da vijest i komentar budu jasno razdvojeni.

Dan, 23. decembra

Dnevni list Dan je 23.decembra najavio preko polovine naslovne strane, a objavio na strani 11 tekst sa naslovom **„Kraljičinu plažu kupuju parama ukradenim od naše države“**, i nadnaslovom **„Iz biroa palestinskog predsjednika Mahmuda Abasa za „Dan“ saopšteno da Muhamed Dahlan i Mohamed Rašid nijesu investitori već odbjegli kriminalci“**.

„Dan“ je uputio više pitanja kabinetu palestinskog predsjednika o Mahmudu Abasu, između ostalog i o korišćenju pronevjerenih sredstava iz Palestine, posebno za kupovinu Kraljičine plaže. U odgovoru stoji da su oni sigurni da je taj novac palestinski novac i da ga“ Dahlan i Rašid nelegalno koriste za investicije u Crnoj Gori“.

Iz ovog odgovora i pisanja jednog arabskog sajta Asrar Arabija da je kompanija Queens beach development u vlasništvu Muhameda Dahlana, autor teksta je izvukao zaključak za naslovnu konstrukciju da Muhamed Dahlan stoji iza kupovine Kraljičine plaže.

Premda se u CRPS nigdje ne pominje ime Muhameda Dahlana kao osnivača firme Queens beach development i premda je novinar naveo da je njen osnivač firma Hidra Commercial investment, koja pripada kraljevskoj Rojal grupi iz Ujedinjenih arapskih emirata, novinar nije ni znak pitanja stavio poslije naslovne konstrukcije teksta.

MSS smatra da je autor teksta prekršio načelo 1 Kodeksa novinara sa konstatacijom u naslovu teksta da je Muhamed Dahlan kupac Kraljičine plaže i da je taj objekat kupljen parama pronevjerenim u Palestini. Za ove zaključke se koriste izjave iz kabineta palestinskog predsjednika i pisanje jednog arabskog sajta, što po nama nije bio dovoljan osnov za ovakav naslov.

Podsjećamo na načelo 1 smjernica 1.2 b) koja se odnosi na tačnost:

Pravo javnosti da zna ne može biti opravdanje za senzacionalističko izvještavanje. Stoga, novinari ne smiju iskrivljivati informacije pretjerivanjem, neadekvatnim naglašavanjem jednog aspekta priče ili jednostranim izvještavanjem. Novinari moraju izbjegavati naslove ili reklamne slogane koji bi mogli navesti na pogrešan zaključak o suštini događaja ili pojave. Činjenice ne smiju biti iskrivljivane tako što će biti stavljene van konteksta u kome su se desile.

INFORMER, 17. i 18. januar

List je na naslovnoj strani objavio fotografije obnažene žene za koju je tvrdio da je riječ o tek izabranoj hrvatskoj predsjednici Kolindi Hrabar Kitarović. Naslov teksta je **“Kolinda u seks akciji – Ljudi da li je ovo hrvatska predsjednica?”** U podnaslovu se tvrdi da su fotografije tajno snimljene 2013. godine u nekom briselskom apartmanu, da je tada Hrabar Kitarović bila u strasnoj vezi sa neimenovanim srpskim diplomatom, a da to tvrde hrvatski obavještajci, koji su redakciji Informera navodno dostavili te snimke.

U legendi za jednu od fotografija stoji: “Na fotkama se vidi da žena razgovara sa nekim, verovatno postoje i snimci seksa”, a u drugoj legendi, na strani 8: “Kolinda, ti li si: žena sa snimka izvodi seksi predstavu za oči svog ljubavnika.” Navodno citirajući navodne sagovornike iz hrvatskih obavještajnih službi u tekstu na stranama 8 i 9 tvrdi se da su to samo “uvodne fotografije poslije kojih ona prelazi u žestoku višesatnu akciju” koja je takođe snimljena i najavljuje se nastavak u sljedećem broju.

Već tokom istog dana ispostavilo se da je na fotografijama neka američka glumica porno filmova, uz to veoma poznata u tom ambijentu.

MSS smatra da je Informer ovim tekstom i fotografijama napravio veliki propust, tim veći i teži što se pokušala oblatiti predsjednica jedne države.

MSS smatra oportunističkim da naglasi da u analizi tekstova objavljenih u Informeru uvijek ima u vidu da je riječ o tabloidu, što znači da mu je senzacionalizam jedan od postulata na kojima je bazirana njegova uređivačka politika. To znači da izvjesna pretjerivanja ovog lista MSS posmatra u tom kontekstu. Međutim, MSS smatra da se senzacionalizmom ne može opravdati ovako veliki uređivački promašaj.

MSS podsjeća na član 1 Kodeksa i njegove smjernice za koje smatra da su prekršene u ovom slučaju:

Dužnost je novinara da poštuje istinu i istrajno traga za njom, imajući uvijek u vidu pravo javnosti da zna i ljudsku potrebu za pravičnošću i humanošću.

Novinari moraju da njeguju najviše profesionalne i etičke standarde. Oni moraju da preduzmu sve razložne korake kako bi bili sigurni da objavljuju isključivo tačne informacije, i da su njihovi komentari čestiti. Novinari nikada ne smiju da objave informaciju za koju znaju da je lažna ili zlonamjerna i neosnovanu optužbu na račun drugih, koja ima za cilj da ugrozi njihovu reputaciju. Pravo je novinara da odbije zadatak koji je u suprotnosti sa etičkim kodeksom.

MSS ocjenjuje pozitivnim to što se vlasnik i glavni urednik tabloida Dragan J. Vučićević javno izvinio istoga dana i priznao grešku, što su prenijeli mnogi mediji u regionu. Njegovo izvinjenje Informer je objavio u broju od 19. januara.

Vijesti, 21, 23. januar i 7.februar

Dnevni list Vijesti je objavio krajem januara i početkom februara tri teksta o osnivanju novog Regionalnog ronilačkog centra i o Vesku Mijajloviću direktoru prethodnog centra. Tekstovi sa naslovima „**Lazović čuvar Veskovog monopola**“ od 21.januara i „**Vadiće utopljene o trošku države**“ od 7.februara bave se odlukom Vlade o osnivanju Regionalnog ronilačkog centra. Tekst objavljen 23.januara pod naslovom „**Vesko izabran nelegalno 2012**“ bavi se izborom Veska Mijajlovića za direktora Regionalnog centra za obuku ronilaca za podvodno deminiranje, pružanje pomoći, spašavanje i kontrolu na moru.

U tekstu od 21.janura sa naslovom „**Lazović čuvar Veskovog monopola**“ i nadnaslovom „**Ronjenje: Vlada ukida, pa osniva Mijajlovićev centar**“ autor piše o osnivanju novog Regionalnog ronilačkog centra od strane Vlade i navodi više podataka vezanih za predlog odluke o osnivanju . I dok su ove informacije manje više korektno prenesene, nije jasno odkud je iz teksta izvučena naslovna konstrukcija da je ministar Vujica Lazović čuvar monopola Veska Mijajlovića, direktora prethodnog ronilačkog centra. U tekstu stoji da je prethodnoj javnoj ustanovi „Regionalnom centru za obuku ronilaca za podvodno deminiranje, traganje, spasavanje i kontrolu na moru“(RCUD) odlukom Ustavnog suda da je Uredba o vršenju podvodnih aktivnosti nestavna i nezakonita praktično ukinut svaki pravni osnov za postojanje.

U tekstu takođe stoji da od tada Mijajlović pokušava da se „vrati u sedlo“ „i da opet bude presudan faktor u ronilačkoj djelatnosti. U tome ima podršku potpredsjednika... Vlade Vujice Lazovića...“

Novinar u tekstu dalje ne objašnjava ni kako je došao do informacija da Mijajlović želi da se „vrati u sedlo“ kako on kaže, niti kako to ima podršku ministra Lazovića za takvo nešto. Novinar je kontaktirao nadležno ministarstvo za neke odgovore, ali Veska Mijajlovića i RCUD koje optužuje nije.

MSS smatra da novinar Siniša Luković nije ponudio argumente za tvrdnje u tekstu da je „(Vujica) Lazović čuvar Veskovog (Mijajlović)“ monopola, niti za tvrdnje da „Mijajlović...pokušava da se vrati u sedlo“, a za to „ima podršku potpredsjednika Vlade Vujice Lazovića“, kao ni za nadnaslov „**Ronjenje: Vlada ukida, pa osniva Mijajlovićev centar**“. Novinar takođe nije uputio tim povodom ni pitanja

Lazovićevom resoru, jer je uredno naveo sva pitanja i odgovore koje je dobio od tog ministarstva.

MSS smatra da je naslov i nadnaslov teksta krajnje maliciozan i predstavlja pokušaj diskreditovanja Veska Mijajlovića i ministra Vujice Lazovića. U samom tekstu novinar nije naveo informacije kojima bi potvrdio ove optužbe i opravdao naslov teksta.

U ovom tekstu je prekršeno načelo 1 Kodeksa novinara, smjernica 1.1 Opšti standardi

Novinari moraju da njeguju najviše profesionalne i etičke standarde. Oni moraju da preduzmu sve razložne korake kako bi bili sigurni da objavljuju isključivo tačne informacije, i da su njihovi komentari čestiti. Novinari nikada ne smiju da objave informaciju za koju znaju da je lažna ili zlonamjerna i neosnovanu optužbu na račun drugih, koja ima za cilj da ugrozi njihovu reputaciju. Pravo je novinara da odbije zadatak koji je u suprotnosti sa etičkim kodeksom.

U tekstu od 7. Februara „**Vadiće utopljene o trošku države**“ ponovo je tema osnivanje novog Regionalnog ronilačkog centra(RRC). Ovaj put se dodaju dodatne informacije o predlogu osnivanja preduzeća od neimenovanih izvora iz Vlade.

Iako nije povezano sa ovom temom u posebnom boxu pod naslovom „**Mijajlovićeva nadoknada tajna, jer najviše rizikuje u poslu**“ novinar izvještava o sjednici Upravnog odbora RCUD-a od 15 maja prošle godine i zaključku da se Izvještaj o realizovanim projektima i predlog naknada angažovanih na realizaciji projekta budu zaštićene od javnosti u skladu sa zakonskim propisima. Iz zapisnika sa sjednice se citira stav jednog člana UO da je veoma važno da se odredi nadoknada za direktora Mijajlovića, jer on snosi najviću odgovornost i sa stanovišta rizika i sa stanovišta cjelokupne pripreme i realizacije posla.

U sledećem boxu pod naslovom „**Ima pravo da se ugrađuje**“, podsjeća se da su Vijesti ranije objavile:“ ..da je odlukom UO RCUD-a Mijajloviću omogućeno da se 25 procenata ugrađuje u komercijalne poslove RCUD-a.

Za tvrdnje izrečene u boxovima novinar nije zatražio stav niti Veska Mijajlovića, niti UO RCUD. Kako su u naslovima boxova izrečene konstatacije koje optužuju direktora Veska Mijajlovića da radi nešto nezakonito, MSS smatra da je bila obaveza novinara Vijesti da kontaktira ili UO ili Mijajlovića kako bi se dobio i stav druge strane. Bez ovoga iznesene informacije nijesu cjelovite i predstavljaju kršenje načela 1 Kodeksa novinara i smjernice 1.2 Tačnost

Prije objavljivanja izvještaja, novinar treba da bude siguran da su preduzete sve odgovarajuće mjere kako bi se provjerila njegova tačnost. Novinari moraju težiti da obezbijede cjelovite izvještaje o događajima i ne smiju prećutkivati ili potiskivati suštinske informacije.

U tekstu od 23.januara „**Vesko izabran nelegalno**“ izvještava se o sjednici Upravnog odbora „Regionalnog centara za obuku ronilaca za podvodno deminiranje, traganje, spasavanje i kontrolu na moru“(RCUD) od 9.juna 2012. Novinar „Vijesti“ tvrdi da je uvidom u zapisnik sa te sjednice zaključio da nije bilo kvoruma da bi direktor bio legalno izabran. Naime od sedam članova UO bila su prisutna samo tri. Na osnovu ovoga zaključuje da je Vesko Mijajlović bio nelegalno izabran na funkciju direktora RCUD-a. U boxu pod naslovom „**Želio bi da rukovodi i novom firmom**“ citira se izjava Veska Mijajlovića data Skala radiju da: „ne vidi razloga za izmjenu izbora za rukovođenje“.

Novinar se ponovo za izrečene tvrdnje nije obratio nikome iz RCUD-a da provjeri tačnost navedenih informacija. MSS ponovo konstatuje da informacija nije cjelovito prezentirana jer nema stava druge strane i ponovo je prekršeno načelo 1 Kodeksa novinara 1.2 Tačnost:

Prije objavljivanja izvještaja, novinar treba da bude siguran da su preduzete sve odgovarajuće mjere kako bi se provjerila njegova tačnost. Novinari moraju težiti da obezbijede cjelovite izvještaje o događajima i ne smiju prećutkivati ili potiskivati suštinske informacije.

MSS konstatuje da je u sva tri teksta izneseno više optužbi na račun aktuelnog direktora RCUD-a Veska Mijajlovića i da novinar ni jednom nije pokušao da kontaktira, niti ovu javnu ustanovu, niti Mijajlovića lično kako bi provjerio neku od izrečenih konstatacija ili optužbi. Serija tekstova bez stava druge strane može da se protumači samo kao namjera da se diskredituje određena osoba ili da joj se nanese šteta.

Dan, 21. januar

„Dan“ je 21. Januara najavio na naslovnoj strani, a na strani 3 objavio tekst sa naslovom „**Milo garantovao za milionskog prevaranta**“. U tekstu se kaže da je premijer Milo Đukanović predložio da Mohamed Dahlan dobije državljanstvo Crne Gore, iako je Dahlan pravosnažno osuđen za pronevjeru državnog novca, a 2000. godine organizovao je bombaški napad na školski autobus u Izraelu.

Za navode da je Dahlan pravosnažno osuđen ne navode se izvori informacija, dok se za stav da je odgovoran za bombaški napad na školski autobus navodi izjava bivšeg gradonačelnika Jerusalima.

MSS smatra da se u ovom tekstu radi o objavljivanju neprovjerenih i netačnih informacija, koje su posebno problematične ako se objavljuju kao udarne informacije na naslovnoj i prvim stranama novine. Koliko je MSSu poznato Muhamed Dahlan je osuđen za klevetu prošle godine, a jedna postupak za pronevjeru novca je u toku.

MSS smatra da je objavljivanjem netačnih i nepouzdanih informacija prekršeno načelo 1 Kodeksa novinara smjernica 1.2 Tačnost

(a) Prije objavljivanja izvještaja, novinar treba da bude siguran da su preduzete sve odgovarajuće mjere kako bi se provjerila njegova tačnost. Novinari moraju težiti da obezbijede cjelovite izvještaje o događajima i ne smiju prećutkivati ili potiskivati suštinske informacije.

(b) Pravo javnosti da zna ne može biti opravdanje za senzacionalističko izvještavanje. Stoga, novinari ne smiju iskrivljivati informacije pretjerivanjem, neadekvatnim naglašavanjem jednog aspekta priče ili jednostranim izvještavanjem. Novinari moraju izbjegavati naslove ili reklamne slogane koji bi mogli navesti na pogrešan zaključak o suštini događaja ili pojave. Činjenice ne smiju biti iskrivljivane tako što će biti stavljene van konteksta u kome su se desile.

Dan, 24. Januar

„Dan“ je 24.januara najavio na naslovnoj, a objavio na strani 5 tekst sa naslovom „**Bez centa ulaganja Ćupić postao vlasnik tri palate**“. Tekst obrađuje tvrdnje nevladine organizacije MANS da je Jadran Perast predstavlja jedan od najočiglednijih slučajeva korupcionaške privatizacije. Iz MANSa takođe tvrde da je budvanski biznismen Branko Ćupić trebalo prema privatizacionom ugovoru da investira 10 miliona eura do 2015. godine. Umjesto toga on je po njima opteretio poslovanje Jadran Perasta kreditima i bez posla ostavio 800 radnika.

U posebnom boxu se navode tvrdnje MANS-a da je Ćupić početkom 2012. godine dovođen u vezu sa pripadnicima kriminalne grupe „Pink Panter“, nakon što je u sefu hotela Belvi pronađeno 30 kilograma dragog kamenja. Crnogorski mediji dovodili su Ćupića u vezu sa švercom cigareta tokom devedesetih. Do danas nije poznato da li su nadležni državni organi ikada provjeravali porijeklo novca kojim je Ćupić stekao sve ove vrijedne nekretnine – kazali su iz MANS-a.

MSS nema mogućnosti da provjerava optužbe koje se na nečiji račun objavljuju u pojedinim novinama, ali ukazuje da je obaveza novinara da pokušaju da dođu da bar jednog izvora koji bi potvrdio njihove optužbe. U najmanju ruku je potrebno pokušati doći do izjave strane koja se optužuje, što bi u konkretnom slučaju bio gospodin Čupić.

MSS smatra da je ovom prilikom prekršeno načelo 1 Kodeksa novinara, koje se odnosi na cjelovitost informacija:

Prije objavljivanja izvještaja, novinar treba da bude siguran da su preduzete sve odgovarajuće mjere kako bi se provjerila njegova tačnost. Novinari moraju težiti da obezbijede cjelovite izvještaje o događajima i ne smiju prećutkivati ili potiskivati suštinske informacije.

INFORMER, 26. januar

Naslovna strana izašla je sa tekstem **“Akcionar Ranko sponzor bezakonja”** sa nadnaslovom **“Zašto je Luka Kotor jača od države”** i podnaslovom **“Plate članova borda direktora Nikole Dragomanovića (1.766 eura) i Nikole Konjevića (1.662) tri puta su veće od propisanih i za više od 500 eura jače od zarade premijera Mila Đukanovića. Luka krši odluke Vlade o usklađivanju plata jer je pod zaštitom Krivokapića, kome je za dividendu isplatila 8.000 eura.”**

U tekstu se tvrdi da se razna bezakonja koja se dešavaju u Luci Kotor ne istražuju, jer je Luka navodno pod patronatom predsjednika crnogorske skupštine, koji je akcionar u pomenutoj firmi.

MSS smatra da je potpuno proizvoljna tvrdnja za koju u tekstu nema utemeljenih dokaza da Luka Kotor isplaćuje više plate od propisanih jer je navodno pod zaštitom Krivokapića, kao i da je teška optužba nazvati predsjednika crnogorske skupštine “sponzorom bezakonja”.

MSS smatra da su prekršene smjernice za načelo 1 koje govori o opštim standardima:

Novinari moraju da njeguju najviše profesionalne i etičke standarde. Oni moraju da preduzmu sve razložne korake kako bi bili sigurni da objavljuju isključivo tačne informacije, i da su njihovi komentari čestiti. Novinari nikada ne smiju da objave informaciju za koju znaju da je lažna ili zlonamjerna i neosnovanu optužbu na račun drugih, koja ima za cilj da ugrozi njihovu

reputaciju. Pravo je novinara da odbije zadatak koji je u suprotnosti sa etičkim kodeksom.

Prije objavljivanja izvještaja, novinar treba da bude siguran da su preduzete sve odgovarajuće mjere kako bi se provjerila njegova tačnost. Novinari moraju težiti da obezbijede cjelovite izvještaje o događajima i ne smiju prećutkivati ili potiskivati suštinske informacije.

Isto tako, MSS smatra da je prekršen član 3 Kodeksa:

Za novinara su činjenice neprikosnovene, a njegova obaveza je da ih stavlja u pravilan kontekst i onemogućuje njihovu zloupotrebu, bilo da se radi o tekstu, slici ili tonu. Glasine i pretpostavke moraju se nedvosmisleno naznačiti kao takve. Obaveza je da vijest i komentar budu jasno razdvojeni.

MSS napominje da je ovo bio samo jedan u nizu tekstova koji su uslijedili a u kojima se govorilo na sličan način o dešavanjima u Luci Kotor.

Dan, 26. januar

Preko polovine naslovne strane je najavljen, a preko cijele treće strane je objavljen tekst u „Danu“ 26.januara pod naslovom „**Krušo u poslovnim vezama sa Branom Mićunovićem**“ i podnaslovom „**Čelnik Izbor saopštio je da osim što je u poslovnim odnosima sa Branislavom Mićunovićem, živi u Rimu i da je prijateljskom odnosu sa Darkom Uskokovićem, funkcionerom DPS-a i nekadašnjim ambasadorom u Italiji**“.

Novinar je u naslovu netačno interpretirao informaciju da je čelnik Izbor u poslovnim vezama sa Branom Mićunovićem samo zbog činjenice da je od njega kupio jednu nekretninu u prošlosti. Ovaj podatak i činjenica da Dušan Radović Krušo poznaje Darka Uskokovića, bivšeg ambasadora Crne Gore u Italiji, su pokušane da se prezentuju kao kompromitujuće činjenice po čelnika Izbor. Tekst je inače pisan u vrijeme pregovora o formiranju nove koalicija koja je trebala da preuzme vlast u Herceg Novom.

MSS smatra da je novinar iskrivljujući obične informacije pokušao da kompromituje čelnika Građanske liste Izbor Dušana Radovića Kruša. Na ovaj način je u tekstu prekršeno načelo 1 Kodeksa novinara, smjernica 1.2 Tačnost:

Pravo javnosti da zna ne može biti opravdanje za senzacionalističko izvještavanje. Stoga, novinari ne smiju iskrivljivati informacije pretjerivanjem,

neadekvatnim naglašavanjem jednog aspekta priče ili jednostranim izvještavanjem. Novinari moraju izbjegavati naslove ili reklamne slogane koji bi mogli navesti na pogrešan zaključak o suštini događaja ili pojave. Činjenice ne smiju biti iskrivljivane tako što će biti stavljene van konteksta u kome su se desile.

INFORMER, 27. januar

Na naslovnoj strani lista ponovo su predsjednik Skupštine Ranko Krivokapić i i SDP-a i Nikola Konjević i ponovo je tema Luka Kotor. **“Mućke u firmi koju kontrolišu DPS i SDP”** bio je nadnaslov, a naslov **“Luka Kotor: Kome se namješta 84 hiljade eura”** i podnaslov: **“Za javne nabavke neposrednim sporazumom ili šoping metodom, Luka Kotor planirala da od 773 hiljade eura potroši čak 161 hiljadu, iako po zakonu za to može da izdvoji tek desetinu ukupne cifre, odnosno samo 73 hiljade eura.”**

U posebnom boksu na naslovnoj strani stoji: **„Bezakonje: Ovo omogućavaju Nikola Konjević i Ranko Krivokapić”**. List se u tekstu ne poziva ni na jedan imenovani izvor niti je ispoštovao pravilo druge strane, da ima izjavu nekoga od lica koje optužuje.

Zato MSS smatra da je tekst neutemeljen te da je time prekršen član 1 Kodeksa, odnosno njegove smjernice:

Novinari moraju da njeguju najviše profesionalne i etičke standarde. Oni moraju da preduzmu sve razložne korake kako bi bili sigurni da objavljuju isključivo tačne informacije, i da su njihovi komentari čestiti. Novinari nikada ne smiju da objave informaciju za koju znaju da je lažna ili zlonamjerna i neosnovanu optužbu na račun drugih, koja ima za cilj da ugrozi njihovu reputaciju. Pravo je novinara da odbije zadatak koji je u suprotnosti sa etičkim kodeksom.

I dio o tačnosti:

Prije objavljivanja izvještaja, novinar treba da bude siguran da su preduzete sve odgovarajuće mjere kako bi se provjerila njegova tačnost. Novinari moraju težiti da obezbijede cjelovite izvještaje o događajima i ne smiju prećutkivati ili potiskivati suštinske informacije.

Dan, 27. januar

27.januara je u „Danu“ ponovo na naslovnoj strani najavljen, a preko cijele treće strane objavljen tekst sa naslovom „**Brano dolazio na dan izbora**“ i podnaslovom „**Radovićev restoran plaćao zakup lokacije u Budvi „Marini”, čiji su suvlasnici bili Mićunović i porodica Svetozara Marovića** Iz koalicije DF-SNP–NS tvrde da je na dan izbora u Herceg Novom viđen i Aco Đukanović, brat premijera Mila Đukanovića”.

U ovom tekstu su objavljene tvrdnje nekih partijskih aktivista kako su vidjeli nikšićkog biznismena Brana Mićunovića i brata premijera Aca Đukanovića na dan lokalnih izbora u Herceg Novom. Ove tvrdnje su dokumentovane slikom Mićunovićevih kola, a za Đukanovića nisu imali dokaz, kojim bi to potvrdili. U tekstu je ponovo ponovljen niz optužbi na račun Dušana Radovića Kruša poput ove iz naslova da je njegov restoran plaćao zakup lokacije u Budvi „Marini”, čiji su suvlasnici bili Mićunović i porodica Svetozara Marovića.

MSS smatra da ovaj tekst na osnovu neprovjerenih činjenica pokušava da diskredituje Dušana Radovića Kruša. MSS smatra da je tekst senzacionalistički i sa manjkom dokazivih realnih činjenica. Prekršeno je načelo 1 Kodeksa novinara I smjernica 1.2 Tačnost:

Pravo javnosti da zna ne može biti opravdanje za senzacionalističko izvještavanje. Stoga, novinari ne smiju iskrivljivati informacije pretjerivanjem, neadekvatnim naglašavanjem jednog aspekta priče ili jednostranim izvještavanjem. Novinari moraju izbjegavati naslove ili reklamne slogane koji bi mogli navesti na pogrešan zaključak o suštini događaja ili pojave. Činjenice ne smiju biti iskrivljivane tako što će biti stavljene van konteksta u kome su se desile.

INFORMER, 28. januar

Na naslovnoj i na stranama 2 i 3 objavljen je tekst “**Luka Kotor: Mućke Nikole Konjevića**” sa naslovom “**Sariću dao garanciju od 250. 000 eura**” i podnaslovom “**Predsjednik Borda direktora Luke Kotor Nikola Konjević dao garanciju za kredit privatnoj kompaniji Montenegrošoreks čiji je većinski vlasnik privatna**

firma Kotor open tur iza koje stoji hrvatski državljanin Željko Sarić. Konjević garanciju sakrio od države i opštine Kotor, koje su većinski vlasnici Luke”. Nadnaslov na unutrašnjim stranama je “Bahato: Kako Luka Kotor raspolaže našim parama”.

Sagovornik za ovaj tekst Informeru je bio izvršni direktor Montenegrošoreksa Predrag Vukadinović koji je kazao da je tačno da je Luka bila garant za podizanje kredita od 250 hiljada eura. Luka Kotor je suosnivač Montenegrošoreksa, turističke agencije zajedno sa Kotor Open Turom iza kojeg stoji hrvatski državljanin Sarić te španska Karoserija ajats”.

Riječ je o pozajmici od 10 hiljada eura koja je data na 13 mjeseci da bude vraćena do 2014. godine. U tekstu se navodi da se ne zna da li je suma vraćena u tom roku. Iz teksta se može zaključiti da je problem što se za davanje ove garancije od 10 hiljada eura nije raspravljano na opštinskoj skupštini.

MSS smatra da je naslov tendenciozan, jer se ne može tvrditi da je riječ, kako piše list, o “mučkama Nikole Konjevića” s obzirom da on, iako predsjednik, nije jedini član Borda direktora Luke Kotor, niti list iznosi uvjerljive dokaze da je Konjević sakrio garanciju od države i opštine Kotor, koje su većinski vlasnici ove kompanije. Ovo tim prije, što je Luka Kotor jedan od suosnivača pomenute firme Montenegrošoreks, a većinski vlasnik Luke je kako i list navodi, grad Kotor.

MSS smatra da je ovdje riječ o pokušaju lične diskreditacije, te da su prekršeni članovi 1 i 3 Kodeksa:

Dužnost je novinara da poštuje istinu i istrajno traga za njom, imajući uvijek u vidu pravo javnosti da zna i ljudsku potrebu za pravičnošću i humanošću.

Za novinara su činjenice neprikosnovene, a njegova obaveza je da ih stavlja u pravilan kontekst i onemogućiti njihovu zloupotrebu, bilo da se radi o tekstu, slici ili tonu. Glasine i pretpostavke moraju se nedvosmisleno naznačiti kao takve. Obaveza je da vijest i komentar budu jasno razdvojeni.

Prekršene su po mišljenju MSS-a i smjernice za načelo 1:

Novinari moraju da njeguju najviše profesionalne i etičke standarde. Oni moraju da preduzmu sve razložne korake kako bi bili sigurni da objavljuju isključivo tačne informacije, i da su njihovi komentari čestiti. Novinari nikada ne smiju da objave informaciju za koju znaju da je lažna ili zlonamjerna i neosnovanu optužbu na račun drugih, koja ima za cilj da ugrozi njihovu reputaciju. Pravo je novinara da odbije zadatak koji je u suprotnosti sa etičkim kodeksom.

Prije objavljivanja izvještaja, novinar treba da bude siguran da su preduzete sve odgovarajuće mjere kako bi se provjerila njegova tačnost. Novinari moraju težiti da obezbijede cjelovite izvještaje o događajima i ne smiju prećutkivati ili potiskivati suštinske informacije.

INFORMER, 29. januar

List je na naslovnoj strani ponovo imao Nikolu Konjevića, direktora Borda direktora Luke Kotor u tekstu sa nadnaslovom **“Luka Kotor: Bahati Nikola Konjević”** i naslovom **“Našim novcem finansira Sarića: Garantovao mu 250.000 a sada daje još 10.000 eura”**.

Tekst na drugoj i trećoj strani ima drugačiju naslovnu kompoziciju: **“Neverovatna praksa: Luka Kotor našim novcem finansira privatne kompanije, Konjević plaća gubitak Montenegro šoreksa”** U tekstu se tvrdi da će Luka Kotor pokriti gubitak od 10 hiljada eura privatne kompanije “Montenegro šoreks” iza koje stoji hrvatski biznismen Željko Sarić.

List dakle, tvrdi da će nešto tek desiti, a za takve tvrdnje citira se neimenovani izvor iz opštine Kotor. Iz svega se iznosi zaključak da će se tako dugovi privatnika pokrивati novcem građana Kotora.

Dalje, u kratkom boksuz fotografiju Konjevića kaže se da on nije demantovao navode lista ali da tvrdi da se protiv kompanije vodi hajka. Naslov boksa je **“Bez odgovora”** mada je u okviru teksta objavljen i drugi boks sa naslovom **“Poslušemo po zakonu”** u kojem se citira Konjević koji je kazao da su revizorski izvještaji i izvještaji o poslovanju usvojeni jednoglasno na skupštini akcionara, kada se i predmet raspravljao na Skupštini opštine Kotor.

Jedini sagovornik za tekst je potpredsjednik Opštine Kotor Jovo Sudić, koji je kazao da odbornici nikad nisu glasali da se privatnoj kompaniji daje garancija za kredit, što nije tema ovog teksta već navodno pokrivanje duga toj privatnoj kompaniji. MSS podsjeća da je garancija za kredit bila tema teksta od prethodnog dana, 28. januara.

MSS konstatuje da je način na koji su plasirane tvrdnje o Luci Kotor i Nikoli Konjeviću potpuno neutemeljen, te da se iz navodne izjave navodnog izvora iz opštine Kotor izvukao zaključak o malverzacijama, zloupotrebi državnog novca i bahatosti. Uz to, čitalac može da se dovede lako u zabunu ukoliko pažljivo ne čita i

ukoliko mu nije poznat tekst od prethodnog dana, jer je jedini imenovani sagovornik komentarisao temu garancije kredita, a ne pokrivanja duga, što se može smatrati manipulacijom.

MSS još jednom podsjeća na član 1 Kodeksa i njegove smjernice.

Dužnost je novinara da poštuje istinu i istrajno traga za njom, imajući uvijek u vidu pravo javnosti da zna i ljudsku potrebu za pravičnošću i humanošću.

Novinari moraju da njeguju najviše profesionalne i etičke standarde. Oni moraju da preduzmu sve razložne korake kako bi bili sigurni da objavljuju isključivo tačne informacije, i da su njihovi komentari čestiti. Novinari nikada ne smiju da objave informaciju za koju znaju da je lažna ili zlonamjerna i neosnovanu optužbu na račun drugih, koja ima za cilj da ugrozi njihovu reputaciju. Pravo je novinara da odbije zadatak koji je u suprotnosti sa etičkim kodeksom.

Prije objavljivanja izvještaja, novinar treba da bude siguran da su preduzete sve odgovarajuće mjere kako bi se provjerila njegova tačnost. Novinari moraju težiti da obezbijede cjelovite izvještaje o događajima i ne smiju prećutkivati ili potiskivati suštinske informacije.

Isto tako podsjeća i na član 3 koji smatra da je u ovom slučaju prekršen:

Za novinara su činjenice neprikosnovene, a njegova obaveza je da ih stavlja u pravilan kontekst i onemogućiti njihovu zloupotrebu, bilo da se radi o tekstu, slici ili tonu. Glasine i pretpostavke moraju se nedvosmisleno naznačiti kao takve. Obaveza je da vijest i komentar budu jasno razdvojeni.

INFORMER, 29. januar

U istom broju na stranama 4 i 5 objavljen je tekst **“Preletač portparol SNP na korak od prelaska u GP”** i naslovom **“Bečić nova zvijezda tajkunske partije”**. U tekstu je iznesen niz političkih kalkulacija o Građanskom pokretu i Bečiću bez ijednog imena i pouzdanog izvora.

MSS smatra da je riječ o jasnoj namjeri da se kompromituju Bečić i Abazović i Rakčević čije su slike takođe objavljene uz naslov o tajkunskoj partiji.

I ovdje je prekršeno načelo 3 Kodeksa novinara:

Za novinara su činjenice neprikosnovene, a njegova obaveza je da ih stavlja u pravilan kontekst i onemogućí njihovu zloupotrebu, bilo da se radi o tekstu, slici ili tonu. Glasine i pretpostavke moraju se nedvosmisleno naznačiti kao takve. Obaveza je da vijest i komentar budu jasno razdvojeni.

INFORMER, 5. februar

List je na naslovnoj strani i stranama 2 i 3 objavio tekst sa nadnaslovom **“Bruka: Kako se ponašaju u Strazburu”** i naslovom **“Jonica htjela da ubaci ćerku u Savet Evrope”**. Po naslovu bi se nedvosmisleno moglo zaključiti da je Jonica pokušala da ćerku zaposli u Savjetu Evrope, jer nigdje ne stoji “zgrada” ili “zdanje SE”.

Samim tim MSS smatra da je prekršena smjernica za član 1 Kodeksa koja kaže: **Novinari moraju izbjegavati naslove ili reklamne slogane koji bi mogli navesti na pogrešan zaključak o suštini događaja ili pojave.**

U podnaslovu se iznosi tvrdnja da je naša delegacija “prošle sedmice” na zasjedanju SE izazvala incident jer je zloupotrijebila identifikacioni bedž koji se daje članovima protokola, zbog čega je moralo da interveniše obezbjeđenje. U tekstu se tvrdi da je poslanica Jonica dala svojoj ćerki bedž od asistenta naše delegacije kako bi ušla u zgradu SE.

Svi članovi crnogorske delegacije, njih pet, demantovali su navode ili su tvrdili da ništa ne znaju. Izvora za ove tvrdnje su, po navodima lista – dva i to “izvor koji je vidio cijeli skandal” i drugi, “član druge državne delegacije koji je upoznat sa incidentom”.

U boksu je objavljena fotografija ispod koje se tvrdi da tako izgleda propusnica za posjetioce, ali nije objaljena fotografija propusnice za članove delegacije kakvu je navodno, uzela Jonica.

Ovdje moramo podvući da u tekstu nije navedeno ime ćerke poslanice Jonica. Ovo je bitno, jer je tek u sutrašnjem broju objavljeno njeno ime, Biljana Martinić. To je ime koje je stajalo na fotografiji za koju se u broju od ovog 5. februara tvrdi da je original propusnice za posjetioce.

MSS smatra da je riječ o neutemeljenom tekstu baziranom na glasinama. MSS podsjeća na smjernice za prvo načelo Kodeksa koje kažu:

Novinari moraju da njeguju najviše profesionalne i etičke standarde. Oni moraju da preduzmu sve razložne korake kako bi bili sigurni da objavljuju isključivo tačne informacije, i da su njihovi komentari čestiti. Novinari nikada ne smiju da objave informaciju za koju znaju da je lažna ili zlonamjerna i neosnovanu optužbu na račun drugih, koja ima za cilj da ugrozi njihovu reputaciju. Pravo je novinara da odbije zadatak koji je u suprotnosti sa etičkim kodeksom.

Pravo javnosti da zna ne može biti opravdanje za senzacionalističko izvještavanje. Stoga, novinari ne smiju iskrivljivati informacije pretjerivanjem, neadekvatnim naglašavanjem jednog aspekta priče ili jednostranim izvještavanjem.

INFORMER, 6. februar

Nastavlja se priča o ćerki poslanice u crnogorskom parlamentu Snežane Jonice. Na naslovnoj strani te na stranama 2 i 3 izašao je tekst pod naslovom **“Sekulić režirao skandal u SE, tražio da se u parlament uvede ćerka Snežane Jonice”** i nadnaslovom **“Isplivali novi detalji bruke u Strazburu”**. Podnaslov je **“Poslanici Sekulić i Draginja Vuksanović slagali da nisu znali ništa o incidentu koji se dogodio prilikom zasjedanja Savjeta Evrope kada je u salu, zloupotrebljavajući službeni bedž, ušla ćerka poslanice SNP! Obezbjedenje uhvatilo ćerku poslanice dok je slikala Draginju Vuksanović u raznim pozama”**.

Za sve navode u tekstu izvor je neimenovani “poslanik koji ne želi da mu se ime otkriva zbog stava njegove partije da ne govori za Informer”.

Priča je o tome da je Sekulić navodno tražio od asistentkinje crnogorske delegacije, koja je službenica crnogorske skupštine, da ustupi svoj bedž ćerki Jonice, Biljani Martinić, kako bi je fotografisala zajedno sa Sekulićem u Sali SE u Strazburu. Navodno je i direktor za opšte poslove u parlamentarnoj skupštini SE Horst Šade zahtijevao hitan sastanak sa članovima crnogorske delegacije zbog svega toga. Za sve navode izvor je neimenovan, i u posljednjoj rečenici teksta naziva se “poslanik opozicije”. I to je sve, bez navođenja drugih izvora.

Stavljajući na stranu to da li je u Strazburu uopšte bilo ikakvog incidenta, MSS smatra da je krajnje neprimjeren i uvredljiv naslov da Sekulić i Vuksanović lažu, osuđujući takav način medijskog napada.

MSS podsjeća na smjernice za prvo načelo Kodeksa koje kažu:

Novinari moraju da njeguju najviše profesionalne i etičke standarde. Oni moraju da preduzmu sve razložne korake kako bi bili sigurni da objavljuju isključivo tačne informacije, i da su njihovi komentari čestiti. Novinari nikada ne smiju da objave informaciju za koju znaju da je lažna ili zlonamjerna i neosnovanu optužbu na račun drugih, koja ima za cilj da ugrozi njihovu reputaciju. Pravo je novinara da odbije zadatak koji je u suprotnosti sa etičkim kodeksom.

Pravo javnosti da zna ne može biti opravdanje za senzacionalističko izvještavanje. Stoga, novinari ne smiju iskrivljivati informacije pretjerivanjem, neadekvatnim naglašavanjem jednog aspekta priče ili jednostranim izvještavanjem.

VIJESTI, 8. i 16. februar

MSS smatra oportunističkim da se dva teksta o kojima je riječ tretiraju zajedno, jer suštinski predstavljaju jednu cjelinu iako ovaj drugi i ne pripada ovom izvještajnom periodu.

List je, dakle, 8. februara na prvoj, drugoj i trećoj strani objavio tekst **“DOSIJE PUA: Crnogorski biznis uhapšenog kockara, člana trijade 14K”** i naslovom **“Pua zemljištem platio dugove crnogorskih firmi.”** U tekstu se tvrdi da je Malezijac Vei Seng Pua, za kojeg se kaže da je crnogorski državljanin, a koji je uhapšen u Las Vegasu u julu 2014. zbog organizovanja lanca ilegalnog klađenja, poslovao u Crnoj Gori sa ljudima bliskim premijeru Milu Đukanoviću.

On je po navodima iz teksta, 2010. postao vlasnik 16 odsto kapitala podgorčke firme “First Seafort estate” čiji je izvršni direktor Grk Petros Stasis. Dalje piše da su novinari CIN-a (Centra za istraživačko novinarstvo) imali uvid u revizorski izvještaj Stasisove First Financial Banke, sada Universal capital sa kraja 2013. godine u kojem se navodi da je banka na osnovu Sporazuma o izmirenju duga od 3. decembra te godine stekla nekretnine u katastarskoj opštini Reževići I ukupne površine 22.172 metara kvadratnih, koje su bile, kako piše, u vlasništvu Puove firme “First seafort estate”.

(U prethodnom dijelu teksta se tvrdi da je Pua vlasnik 16 odsto firme “First Seafort estate” a ne cijele firme).

Zato MSS smatra da je naslov neadekvatan i da čitaocima dovodi u zabludu, jer se tek pažljivim čitanjem shvata da pomenuti Pua nije vlasnik firme koja je bila vlasnik tog zemljišta, već samo manjeg dijela – 16 odsto.

Kodeks u smjernici za član 1 Kodeksa kaže:

Novinari moraju izbjegavati naslove ili reklamne slogane koji bi mogli navesti na pogrešan zaključak o suštini događaja ili pojave.

Vrijednost nekretnine je procijenjena na 2.245.000 eura. List tvrdi da je tom nekretninom navodno sporazumno izmiren ukupni dug osam firmi koje su imale prema banci, od 2.076.000 eura.

MSS smatra da list ne navodi dokaze iz čega se može vidjeti i zaključiti da je zemljište iskorišćeno za pokrivanje duga crnogorskih firmi, osim što se poziva na Sporazum po kojem je došla u posjed nekretnine čiji je vlasnik bila “First Seafort estate”. Drugo, u tekstu i u samom naslovu se kaže da je Pua, a ne firma “First Seafort estate” zemljištem platio dugove crnogorskih firmi. Pri tome se dakle, zanemaruje bitan podatak da je on manjinski vlasnik samo 16 odsto akcija “First Seafort estate”.

MSS smatra da se čitalac može dovesti u zabludu, te da nije ispoštovan član 1 Kodeksa

Novinari moraju da njeguju najviše profesionalne i etičke standarde. Oni moraju da preduzmu sve razložne korake kako bi bili sigurni da objavljuju isključivo tačne informacije, i da su njihovi komentari čestiti. Novinari nikada ne smiju da objave informaciju za koju znaju da je lažna ili zlonamjerna i neosnovanu optužbu na račun drugih, koja ima za cilj da ugrozi njihovu reputaciju. Pravo je novinara da odbije zadatak koji je u suprotnosti sa etičkim kodeksom.

Pravo javnosti da zna ne može biti opravdanje za senzacionalističko izvještavanje. Stoga, novinari ne smiju iskrivljivati informacije pretjerivanjem, neadekvatnim naglašavanjem jednog aspekta priče ili jednostranim izvještavanjem.

Prekršen je po mišljenju MSS i član 3 koji kaže:

Dužnost je novinara da poštuje istinu i istrajno traga za njom, imajući uvijek u vidu pravo javnosti da zna i ljudsku potrebu za pravičnošću i humanošću.

Za novinara su činjenice neprikosnovene, a njegova obaveza je da ih stavlja u pravilan kontekst i onemogućujući njihovu zloupotrebu, bilo da se radi o tekstu, slici ili tonu. Glasine i pretpostavke moraju se nedvosmisleno naznačiti kao takve. Obaveza je da vijest i komentar budu jasno razdvojeni.

Nastavak ove priče objavljen je u broju od 16. februara, koji ne ulazi u ovaj izvještajni period, ali budući da ova dva teksta predstavljaju cjelinu, MSS smatra oportunističkim da ih zajedno tretira.

Dakle, Vijesti su 16. februara na naslovnoj strani i stranama 14. i 15. objavile tekst koji takođe potpisuje CIN, a u kojem su izneseni takođe podaci, nešto izmijenjeni o spornom zemljištu u Reževićima.

Naslov teksta je **“DOSIJE PUA2: Poslovi člana trijade K14 u Crnoj Gori sa Vladinim partnerom Petrosom Statisom”** i naslovom **“Igre milionima i sumnjivim procjenama”**. Podnaslov je **“Zemlja u Reževićima procijenjena na 16 miliona eura, kojom su gazdovali Pua i Statis, je First Financial Bank, u kojoj je Statis suvlasnik, dala u zamjenu za mnogo manji dug (2.076.000 eura).”**

Riječ je o navodnom dugu koje su osam crnogorskih kompanija imale prema toj banci o čemu je bilo riječi u prethodnom tekstu.

S obzirom da se pominje isti iznos duga osam firmi, opravdana je pretpostavka da je riječ i o istom zemljištu. Međutim, u prethodnom tekstu se kaže da je vrijednost nekretnine kojom su dugovi navodno plaćeni bila procijenjena na 2.245.000 eura, dok se u novom tekstu barata cifrom od 4,5 miliona koji su kasnijom procjenom porasli na 12 miliona.

U tekstu se postavlja pitanje i kako je cijena zemljišta koje je kompanija “First Financial estate”, osnovana za potrebe “Golden Estate” Grka Viktora Restisa platila 4,5 miliona eura, a koje je uneseno u firmu kao njen osnivački kapital, u roku od 50 dana porasla skoro trostruko – nešto preko 12 miliona eura, stavljajući pod sumnju objektivnost procjene koju je uradila osoba koja je u međuvremenu preminula.

MSS smatra da je moralo biti objašnjeno zašto je vrijednost zemljišta u dva teksta bila različita, kao i dati valjano obrazloženje i dokaze da je bilo naduvavanja cijene tokom procjene vrijednosti zemljišta.

MSS smatra da su i u ovom slučaju prekršeni članovi 1 i 3 koje nema potrebe ponovo citirati.

MSS može samo ponoviti stavove iznesene povodom prethodnog teksta a koji se odnose na to da je malezijac Pa stavljen u prvi plan, iako je manjinski vlasnik firme, kao i u vezi pokrivanja duga bankinim dužnicima zemljištem u Reževićima.

MSS napominje da je istog dana kada je izašao ovaj drugi tekst reagovala Universal capital banka koja je optužila podgorički dnevnik da joj neprofesionalnim ponašanjem smišljeno narušava poslovni ugled. “Kako UCB treću godinu zaredom posluje pozitivno, a kako su osnivači Vijesti istovremeno i suvlasnici jedne banke, jasno je da se radi o njihovoj smišljenoj namjeri da eliminišu konkurenciju”, tvrde iz banke u reaganju proslijeđenom medijima.

Universal capital banka (UCB) optužila je dnevnik Vijesti da zloupotrebljava institut slobode javne riječi i time vodi političku i ekonomsku borbu protiv konkurencije. Protiv ovog dnevnog lista su najavili i tužbu zbog neprofesionalnog ponašanja i rušenja poslovnog ugleda.

Iz Banke tvrde da objavljujući na naslovnoj strani i na udarnom mjestu, tekst pod naslovom „**Igre milionima i sumnjivim procjenama**“, Vijesti insinuiraju da je u slučaju naplate nekih potraživanja UCB učinila nešto nezakonito. “Pošto UCB, već treću godinu zaredom, posluje pozitivno, a imajući u vidu činjenicu da su osnivači Vijesti istovremeno i suvlasnici jedne banke u Crnoj Gori, nije teško otkriti motiv ove drske agresije na UCB. Naravno, radi se o smišljenoj namjeri osnivača Vijesti da se konkurencija eliminiše” – tvrde iz UCB.

UCB je saopštila da je 2013. godine stekla zemljište koje je već bilo uspostavljeno kao obezbjeđenje za grupu kredita, u iznosu od 2.076.000 eura. Vrijednost zemljišta je bila procijenjena na oko 16 miliona eura, u vrijeme buma nekretnina 2007. godine.

Vijesti nisu objavile reagovanje, ali MSS-u nije poznato da li je ovo reagovanje poslato i Vijestima, koje bi u tom slučaju imale obavezu da ga objave.

MSS takođe smatra da se, vezano za optužbe UCB da “Vijesti” žele da eliminišu konkurenciju zbog vlasničkih veza nekih osnivača sa jednom bankom, u ovom slučaju može govoriti i o kršenju načela Kodeka novinara 11.2 Pritisak ili uticaj:

Novinari ne smiju da podlegnu pritiscima i uticaju osoba koje imaju politički, akcionarski ili zastupnički interes u medijima za koje rade i prikriju ili iskrivljaju informacije koje javnost ima pravo da zna.

Blic, 10. februar

Blic je 10.februara na strani 5 objavio tekst sa naslovom, „**Ivo Josipović odlikovao ratnog zločinca Ganića**“. Dok je tekst korektno napisan i govori o tome da je odlazeći predsjednik Hrvatske Ivo Josipović odlikovao Ejupa Ganića koga Srbija traži zbog ratnih zločina počinjenih 1992 godine u Sarajevu naslovna konstrukcija je problematična.

MSS je mišljenja da je u naslovu prekršena prezumpcija nevinosti i da je objavljena netačna informacija. To što država Srbija potražuje nekoga zbog sumnji da je počinio ratni zločin ne daje pravo novinaru da kroz naslovnu konstrukciju tu osobu optuži za istu stvar. U ovom tekstu je prekršeno načelo 10 Kodeksa novinara:

Pretpostavlja se da je osoba nevinna sve dok sud ne dokaže suprotno, čak i ako je on/ona priznala krivicu. Čak i u slučajevima kada je krivica očigledna za javnost, optužena osoba ne može se predstavljati krivom u okviru sudske procjene sve do donošenja presude.

Vijesti, 12. februar

„**Vijesti**“ su 12. februara najavile na naslovnoj strani, a objavile na stranama 8 i 9 tekst sa naslovom „**Sa slučajem Košljun i Ana povezana**“. Tekst se bavi aferom Košljun, a pored ostalog pominje se i informacija da je Ana Đukanović na osnovu punomoćja Mohameda Rašida sa mjesta izvršnog direktora firme „Pioneer Investments“ smjenila Dragicu Mrvaljević i imenovala egipćanina Majeda Shqirata na njeno mjesto.

Ova informacija ne bi trebala da bude posebno značajna, jer se u samom tekstu nešto kasnije po riječima Dragice Mrvaljević svjedoči da je ona trebala da bude na mjestu izvršnog direktora privremeno, oko mjesec dana, dok se firma ne registruje. Kompanija „Pioneer Investments“ je trebalo da kupi spornu zemlju na brdu Košljun oko koje je prošle godine izbila afera.

MSS smatra da je naslovna konstrukcija teksta previše senzacionalistička i nije potkrijepljena informacijama u tekstu. Naš stav je da je u ovom slučaju prekršeno načelo 1 Kodeksa novinara, smjernica 1.2 Tačnost b):

Pravo javnosti da zna ne može biti opravdanje za senzacionalističko izvještavanje. Stoga, novinari ne smiju iskrivljivati informacije pretjerivanjem, neadekvatnim naglašavanjem jednog aspekta priče ili jednostranim izvještavanjem. Novinari moraju izbjegavati naslove ili reklamne slogane koji bi mogli navesti na pogrešan zaključak o suštini događaja ili pojave. Činjenice ne smiju biti iskrivljivane tako što će biti stavljene van konteksta u kome su se desile.

Dan, 13. Februar

„Dan“ je naslovnoj strani najavio, a na strani 4 objavio tekst sa naslovom „**Mila uhvatio u laži oko Kraljičine plaže**“ i nadnaslovom „**Ranko Krivokapić saopštio da niko od zvaničnika u Ujedinjenim Arapskim Emiratima nije zainteresovan za**

posao zakupa“. U tekstu se prenose izjave Ranka Krivokapića iz jednog intervjua da tokom njegove posjete UAE niko od tamošnjih zvaničnika nije smatrao značajnom temu zakupa Kraljičine plaže. On je čak i u pripremi svoje posjete pokušao da temu prodaje Kraljičine plaže uvrsti u teme razgovora, ali kako kaže ovu temu niko nije smatrao dovoljno važnom.

MSS smatra da na osnovu ovih Krivokapićevih izjava nije bilo moguće izvesti zaključak za naslov teksta da je Krivokapić Mila uhvatio u laži, jer ni o kakvoj laži u tekstu nije bilo riječi. Par dana kasnije je ambasador UAE u Crnoj Gori pojasnila da su ekonomske teme i pitanje investicija teme za razgovor sa Vladomu, a ne sa predstavnicima Parlamenta i da zbog toga o Kraljičinoj plaži nije razgovarano sa Krivokapićem.

MSS smatra da je u ovom tekstu prekršeno načelo 1 Kodeksa novinara smjernica 1.2 Tačnost b):

Pravo javnosti da zna ne može biti opravdanje za senzacionalističko izvještavanje. Stoga, novinari ne smiju iskrivljivati informacije pretjerivanjem, neadekvatnim naglašavanjem jednog aspekta priče ili jednostranim izvještavanjem. Novinari moraju izbjegavati naslove ili reklamne slogane koji bi mogli navesti na pogrešan zaključak o suštini događaja ili pojave. Činjenice ne smiju biti iskrivljivane tako što će biti stavljene van konteksta u kome su se desile.

INFORMER, 13. februar

Na naslovnoj strani list je objavio test **“Bruka: Sju Kej Braun odlazi a nije platila”** i naslovom **“Ambasadorka SAD iza sebe ostavlja dug od 196,957 evra!”** U podnaslovu stoji da američka ambasadorka nakon tri i po godine završava ovdašnju misiju, a da iza nje ostaje neplaćen dug organizacije **“CHF internešenel”** koja je realizovala projekte za američku organizaciju USAID, a ambasada u Podgorici ih je promovisala kada je trebalo birati partnera za taj posao.

Na unutrašnjim stranama nadnaslov je **“Finansijska bruka: Sju Kej Braun odlazi sa pozicije, a iza nje ostaju dugovi”** i naslovom **“Braunova, ko će da plati 196.957 eura duga?”**

Iz teksta se saznaje da je pomenuta organizacija na crnoj listi poreskih dužnika koja je objavljena 5. Februara te da je cifra koju list stavlja na dušu bivše američke ambasadorke zapravo neplaćena poreska obaveza.

MSS smatra da je oprema teksta sugestivna, te da navodi čitaoca na potpuno pogrešan zaključak da bivša američka ambasadorica u Crnoj Gori ostavlja iza sebe neki privatni dug u pomenutom iznosu. Zato MSS podsjeća na smjernicu za načelo 1 Kodeksa koja kaže:

Novinari moraju izbjegavati naslove ili reklamne slogane koji bi mogli navesti na pogrešan zaključak o suštini događaja ili pojave.

MSS smatra da je neutemeljeno odgovornost za dug pripisivati ambasadorici Braun, čak i u slučaju da je tačno da je ona svojevremeno protežirala pomenutu organizaciju te da je riječ o namjeri da se diskredituje bivša američka ambasadorica u Crnoj Gori. MSS smatra da su prekršeni članovi 1 i 3 Kodeksa:

Dužnost je novinara da poštuje istinu i istrajno traga za njom, imajući uvijek u vidu pravo javnosti da zna i ljudsku potrebu za pravičnošću i humanošću.

Za novinara su činjenice neprikosnovene, a njegova obaveza je da ih stavlja u pravilan kontekst i onemogućuje njihovu zloupotrebu, bilo da se radi o tekstu, slici ili tonu. Glasine i pretpostavke moraju se nedvosmisleno naznačiti kao takve. Obaveza je da vijest i komentar budu jasno razdvojeni.

Kao i smjernice za član 3:

Novinari moraju da njeguju najviše profesionalne i etičke standarde. Oni moraju da preduzmu sve razložne korake kako bi bili sigurni da objavljuju isključivo tačne informacije, i da su njihovi komentari čestiti. Novinari nikada ne smiju da objave informaciju za koju znaju da je lažna ili zlonamjerna i neosnovanu optužbu na račun drugih, koja ima za cilj da ugrozi njihovu reputaciju. Pravo je novinara da odbije zadatak koji je u suprotnosti sa etičkim kodeksom.

Prije objavljivanja izvještaja, novinar treba da bude siguran da su preduzete sve odgovarajuće mjere kako bi se provjerila njegova tačnost. Novinari moraju težiti da obezbijede cjelovite izvještaje o događajima i ne smiju prećutkivati ili potiskivati suštinske informacije.

Vijesti, 15. februar

„Vijesti“ su 15.februara objavile tekst sa naslovom „Grgićima, pašenogu i sudiji nikako da presude“ i podnaslovom „Jedan od optuženih je i Ljubiša Šestović, pašenog ministra turizma Branimira Gvozdenovića“. Tema teksta je činjenica da

gotovo pet godina nije održan glavni pretres u postupku koji se vodi protiv vlasnika preduzeća "VG Biroelektronika" Vlada Grgića i njegove supruge Nele, optuženih za prouzrokovanje lažnog stečaja.

U tekstu se samo jednom rečenicom pominje Ljubiša Šestović i to na taj način da mu se na teret stavlja da je kao upućeno lice-insajder, pomogao prouzrokovanje lažnog stečaja u preduzeću Grgića. U cjelom tekstu se više ne pominje Šestović, niti se objašnjava njegova krivica, tako da nije jasno čime je zaslužio pominjanje u podnaslovu, a posebno nije jasno pominjanje ministra Gvozdenovića, osim namjere da se diskredituju obojica. Tekst se inače bavi porodicom Grgić optuženom za prouzrokovanje lažnog stečaja.

MSS smatra da je novinar trebao da objasni ulogu Šestovića u ovom slučaju, ako je našao za shodno da se njegovo ime nađe u nadnaslovu teksta. Pominjanje Branimira Gvozdenovića u ovom tekstu je nejasno.

MSS zaključuje da je u tekstu prekršeno načelo 1 Kodeksa novinara, smjernica 1.1 Opšti standardi:

Novinari moraju da njeguju najviše profesionalne i etičke standarde. Oni moraju da preduzmu sve razložne korake kako bi bili sigurni da objavljuju isključivo tačne informacije, i da su njihovi komentari čestiti. Novinari nikada ne smiju da objave informaciju za koju znaju da je lažna ili zlonamjerna i neosnovanu optužbu na račun drugih, koja ima za cilj da ugrozi njihovu reputaciju. Pravo je novinara da odbije zadatak koji je u suprotnosti sa etičkim kodeksom.

PORTALI

Masakr u Parizu u redakciji „Šarli Ebdoa“ i posjeta Hašima Tačija Crnoj Gori, bili su u prethodnom periodu povod za veliki broj neprikladnih komentara na našim portalima i kršenje velikog broja osnovnih načela Kodeksa novinara. Bez obzira što Kodeks novinara Crne Gore ne spominje on line novinarstvo, budući da se radi o etičkim standardima novinarske profesije (i šire medija, socijalne mreže, svejedno), stav je MSS da se etička pravila odnose i na rad portala i na komentare čitalaca, jer se u tom domenu, otvorene i široke interakcije između medija i čitalaca, sada, najčešće, zloupotrebljava sloboda izražavanja. Stav MSS-a jeste da je uredništvo medija odgovorno za sadržaje objavljene na internet portalu, tim prije, jer samo, često, krši

vlastito “korisničko upustvo” da neće objavljivati informacije u cilju izazivanja rasne, vjerske i nacionalne mržnje i netrpeljivosti ili ih koristiti u bilo kojem kontekstu koji sadrži vulgarnosti i pozive na nasilje.

Nakon užasnog ubistva karikaturista i novinara francuskog satiričnog lista “Šarli Edbo”, ponovo je pokrenuta rasprava da li neke od karikatura zaista idu predaleko i predstavljaju govor mržnje. Da li vrijeđaju islam, mada je manje poznato da je Šarli Edbo karikaturama ismijavao i druge vjere? Postoji li pravo na nevrijeđanje, i gdje je granica između uvrede i izazivanja mržnje? Crnogorski portali (mediji uopšte), dali su pun publicitet tragičnim događajima.

Nakon zločina u Parizu, međutim, crnogorski portali bili su zatrpani komentarima uvredljivog sadržaja, i porukam govora mržnje i antisemitizma. O tome je u Vijestima i na Portalu Vijesti, pisala Jelena Jovanović, u tekstu: “Komentari na portalima u CG: govor mržnje i pozivi na nasilje” (12.januar 2015), u kome se kaže: “Uz civilizovanu razmjenu mišljenja, osude zločina, pojavili su se i korisnici interneta komentarima kojima se širi vjerska i nacionalna mržnja, odobrava masakr u redakciji satiričnog magazina ‘Šarli Ebdo’ i daje podrška teroristima koji su ubili 12 ljudi u Francuskoj.

“E što neće neko u vašu redakciju ovako da uleti”, prvi je komentar na tekst koji su “Vijesti” u elektronskoj verziji objavile o tragičnom događaju u Parizu. Autor tog komentara na društvenoj mreži fejsbuk registrovan je pod imenom Petar Peković., „Brisanje najekstremnijih komentara na portalima i društvenim mrežama naišlo je na osudu onih koji su ih i pisali, pa su, uglavnom mailovima zatrpavali inboks novinara koji su pisali tekstove o događajima u Parizu“, navodi se u tom tekstu. Slično je bilo i povodom Tačijeve posjete Crnoj Gori.

Stav je MSSa da portali koji nastoje da vode javnu debatu, moraju voditi računa ne samo o vlastitom uticaju i dostojanstvu, već i o posljedicama javne riječi koja može ugroziti nečiji život, razoriti porodicu, pa i samu javnu debatu. Zbog toga MSS podržava preporuku bivšeg obudsmena Vijesti, da bi, “ za početak, trebalo onemogućiti komentare na vijesti iz takozvane crne hronike, počev od anonimnih izjava saučešća do najgrubljih napada na čovjeka koji više ne može da se brani.

Takođe, pravo čovjeka da se smatra nevinim dok se njegova krivica ne dokaže, drugi je važan razlog da se komentari vezani za ovaj segment informisanja krajnje ozbiljno administriraju i veoma selektivno uvode u javni prostor. Naravno, pravo javnosti da zna time se ne smije dovoditi u pitanje, osobito kada je riječ o ljudima koji predstavljaju društveni i politički vrh i čije su odluke i postupci, po prirodi stvari, tvorci naših sudbina. Međutim, i oni i obični građani imaju pravo na javni prostor u kojem se ne pljuje i ne traži linč”.

U okviru ovog monitoring smo kroz navedene slučajeve pokušali da registrujemo glavne trendove u kršenju načela Kodeksa na crnogorskim portalima.

Kršenje načela 1 Kodeksa: tačnost, čestiti komentari, kontekst

Načelo 1 Kodeksa: „Dužnost novinara je da poštuje istinu i istrajno traga za njom, imajući uvijek u vidu pravo javnosti da zna i ljudsku potrebu za pravičnošću i humanošću.”

Smjernica 1.1: „Novinari moraju da njeguju najviše profesionalne i etičke standarde. Oni moraju da preduzmu sve razložne korake kako bi bili sigurni da objavljuju isključivo tačne informacije, i da su njihovi komentari čestiti. Novinari nikada ne smiju da objave informaciju za koju znaju da je lažna ili zlonamjerna i neosnovanu optužbu na račun drugih, koja ima za cilj da ugrozi njihovu reputaciju. Pravo je novinara da odbije zadatak koji je u suprotnosti sa etičkim kodeksom.“

Netačno, jednostrano, senzacionalističko, uvredljivo i seksističko pisanje i komentarisanje, omalovažavanje, neetični su.

IN4S, 26.decembar 2014

Tekst: **“Vojičić: IN4S njeguje ostrašćenu matricu ostali su super“**, tipičan je primjer povrede tačnosti informacije, nečestitog komentarisanja i povrede načela 3 Kodeksa novinara, koji obavezuje novinare i medije da vijesti, komentari i konstatacije budu jasno razdvojeni; a da o prijetnjama ne govorimo.

Prvo: nije tačno da je Vojičić, kao član MSS, „iskoristio priliku“ da „kao esnafski guru“ iznese lične primjedbe i zapažanja, da „IN4S njeguje ostrašćenu matricu“ jer su zapažanja verifikovana. Nije tačna konstatacija: „ostali su super“, jer, iz rečenice, da su Vijesti poslije redizajna profesionalniji, ne proizilazi da su, u cjelini profesionalni; još manje stoji primjedba da nema zamjerki na profesionalnost Portala RTCG, jer ga izvještaj u pojedinostima demantuje. (O nekoj Vojičićevoj ranijoj „odbrambenoj rečenici“, degutantno je govoriti).

Preporuka o „provjeri komentara čitalaca“ prevashodno se odnosi na urednike i vlasnike Portala, jer su njihovi priloz platforma za komentarisanje, pa je izložno govoriti da to izaziva podsmjeh, ili izgovor da to ne mogu da postignu urednici koji imaju „ trocifren broj komentara“. To samo važi kad se blate drugi, ali ne i vlasnici portala. Primjer: Ostrašćen komentarisani izvještaj proizveo je ostrašćene komentare hroničnih komentatora ovog Portala. Kao rezultat, dobijamo infomaciju da je Vojičić, „onaj čovječuljak, koji je u nekim koruptivnim aranžanima ošteti Javni servis sa više

stotina hiljada eura“, a da je Gordana Borović, takođe član MSS, „pljuvala po Srbima u CKL-u“.

Po konačnim presudama Vrhovnog suda Crne Gore, Vojičić je nezakonito smijenjen i otpušten sa posla; nema ni jednog dokaza da je nezakonito radio: RTCG se obavezuje da ga vrati na posao i finansijski obešteti. Gordana Borović nikada nije pisala za CKL. Napomena IN4S, da će se do narednog izvještaja MSS potruditi da „objektivno sagledaju bar lik i djelo Branka Vojičića“, zvuči neinteligentno. Objavljivanje tuđe fotografije, bez navođenja autorstva i izvora, čist je plagijat, karakterističan za ovaj Portal u pokušaju.

Prijetnje, omalovažavanje, uvrede, pozivi na nasilje:

Portal Vijesti, 7.januar 2015, tekst: „**Pogledajte neke od karikatura 'Šarli Edbo'**“(ilustrovan sa 14 karikatura).

Komentari: „Ludist“: „Ko drugome jamu kopa sam u nju pada. Bog sve vidi i zna...ko se imalo plaši Boga ni jednog od uzvišenih poslanika propoka ljudi koji su prenijeli njegovu riječ ne bi vrijeđali“. „Palamud NK“: „Zapazim na ovim karikaturama, da urednici ovog lista svojim karikaturama vrijeđaju i ponižavaju samo islam i hrišćanstvo, ali ne vidim nešto da vrijeđaju i ponižavaju jevreje!..“

Portal Vijesti, 7.januar 2015, tekst: „**Kako su karikaturisti širom svijeta odreagovali na ubistvo kolega**“ (ilustrovan sa 21 karikaturom).

Komentari: „Naivan“: „No sunet – no selamet“.

Portal Vijesti, 8.januar 2015, tekst: „**Autor karikature Muhameda pukom srećom ostao živ**“.

Komentari: „Crni“: „Nećeš i ti zadugo“. „Mentor Kosova“: „Ovaj neće više pit kafu poslije 19“.

Portal RTCG, 8.januar 2015, tekst: „**Fejzić: Masakr u Parizu nema veze sa vjerom**“.

Komentari: „Anonimus“: Stav islama je jasan, ko god vrijeđa poslanika Muhameda, na bilo koji način, slijedi mu smrtna kazna. Isto to važi za muslimane tako i za nemuslimane. Da nacrtaju neke kršćanske svece(najbitnije) videli bi šta bi se desilo sa njima“. „Petar“: „...Zašto Muslimani uopšte gledaju nešto što im je vjerom zabranjeno da crtaju? Znači ne poštuju svoju vjeru a u tuđu vjeru pucaju“.

Portal RTCG, 8.januar 2015, tekst: **“Posljedice masakra”** (sa karikaturom Darka Drljevića).

Komentari: “Petar”: “Eto im sad... Moraće čitav svijet da pobiju da bi zaštitili Muhamedagu od crtanja”.

Portal Analitika, 10.januar 2015, tekst: **”AMFILOHIJE: Sveti Petar Cetinjski imao plan stvaranja Srpskog carstva“**.

Komentari: „Mirko Beograd“: „Ako je crnogorska država humano društvo ili bar teži da bude, a jeste samim nastojanjem da uđe u porodicu evropskih naroda, ovom čovjeku pod hitno treba pomoći. Amfilohija Radovića je nečasno, nepošteno, greota napadati, a ne korenspondira sa crnogorskom etikom, njega treba hospitalizovati, posle ove izjave to je i laicima jasno.”

“Dadije”: “Šta rade ljekari u ovoj zemlji, zašto ne vode bolesnike da se liječe.”

“Labud”: “Sramotno je ubacivati Svetog Petra Cetinjskog koji nikada i nigdje nije pominjao srpstvo, a ni vi ga nikad nijeste mirisali! Ova vlast pravi stravicnu gresku sto daje toliko prostora okupatorima i crnogorskim zlotvorima! Amfilohije je jedan SRAMOTA Crne Gore i evropske civilizacije.”

“Cocorayco”: “Što se tiče srpstva, naročito u CG, to nije nacionalna odrednica već politička dijagnoza. Trebamo da odbijemo da imamo bilo kakvu odgovornost u stvaranju takvoga nečega- Neka traže nekoga drugoga pretka. Kome treba ludo dijete.”

„Petar N. Kovacevic“: “Jadni Srbi u CG i ko ih vodi, zavodi, zatupljuje... I jadni mi kad smo dozvolili da se ovakav covjek uopste primakne, a kamoli da sjedne na stolicu Svetog Petra Cetinjskog! Em prost i primitivan, em zlurad i mutikasa, a uziva zasticen i, tako mi Sv. Petra, uvazavan, taman kao da je od ljudskog roda!..”

„Anonimno“: “... ratni zločinac, četnik, mrzitelj svega što nije srpsko, nakaradna .... sa krstom na prsima koja sa Kristovim učenjem nema baš ništa zajedničkog.. Milošević, Arkan, Šešelj, Mladić, Šljivančanin, Karadžić & company, su bili i ostali amateri u svojem pročetničkom, velikosrpskom djelovanju u usporedbi sa tom spodobom. I toj, okupatorskoj, kleročetničkoj organizaciji da se klanjaju Crnogorci???”

Portal Vijesti, 11.januar 2015, tekst: **“I on je crtao Muhameda: Karikaturisti će ubuduće dvaput razmisliti”**.

Komentari: “Crni”: “Platićeš ga i ti ne boj se nisu te zaboravili”.
“Ahil64”: “Aj ga sad nacrtaj mangupe!”.

Portal Analitika, 13.januar 2015, tekst:” :”Protest zbog dolaska Tačija u petak ispred vile Gorica”

Komentari: “Kotoranin”: “Svi časni Crnogorci i svi koji znaju koliki je zlikovac Tači, dolaze na skup i bez poziva. A raseljenim licima je Crna Gora gora od svake macehe, iako je medju njima 90 posto crnogorskih porodica, i to iz najboljih familija i najcuvenijih bratstava,i kao zasluznim Crnogorcima im je kralj Nikola dao najbolju zemlju u Metohiji, odakle su ih protjerali NATO i teroristicko-kanibalska OVK. Iz Kotora dolaze 3 autobusa.Vjeruj i iz cijele Crne Gore.”

Portal Vijesti, 15.januar 2015, tekst: „Zaštita za Tačija kao za Klintona“.

Komentari: „CG-performans“: „Srami se Crna Goro, što si dozvolila da štitiš i ugošćuješ osvjedočenoga neprijatelja i ratnog zločinca H.T.Zmiju, milovog Pajtaša. Oni su ista Sorta ljudi!“ „Žarko“: „Zlikovca u Hag“.

“BenAkiba”:" Ovo je najveći krvnik,ovoga zlotvora je trebalo zatvoriti u tamnicu da trune!”

“Abi“:” Kuku nama Crna Goro !!! Tači dolazi i da drži predavanja zločinac koji je pobio mnogo Crnogoraca i danas dan ne postoje u ustavu kosova , tuzno drzavnici Crne Gore sramite se i stidite "Sa čim ce te izać pred Miloša i ostale Srpske vitezove koji žive dokle sunca ima "

Portal IN4S, 4.februar 2015, tekst: „Nastavlja se osipanje SNP“.

Komentari: „Novljanin“: „...Ništa novo, psihopata Bečić okuplja srodnike koji su Herceg Novi predali Krušu“.

IN4S, 5.februar 2015, tekst „Za kampanju za NATO, koordinator Roćen“.

Komentari: „Komnen“: „Baš je ova Roćenova fotografija reprezentativna. Podsjeća na konja što njišti očekujući da ga uzjaše obožavani gazda NATO“. „Primorac“: „Ovo je pravi prizor iz Pakla! Ni Dante nije imao ovakve likove kad je pisao svoj 'Inferno“.

„Siniša“: „Da mu glavu nađeš pored puta ne bi znava od čega je...' Vjerovatno je Matija imao njegov lik pred očima kad napisa ovaj stih.“

„Žarko Bojić“: „Kolika mu je glava, valjala bi za uljanika! Tako stoji stara izreka, a Ročko se zadovoljno keseri. Dobio mandat od DPS-a da ubjeđuje narod za NATO. Rame uz rame, kod crnog Obame...“

Narušavanje i kršenje načela 5 Kodeksa:

„5.1 Govor mržnje

- a) Mediji ne smiju da objavljuju materijal koji je namijenjen širenju neprijateljstva ili mržnje prema osobama zbog njihove rase, etničkog porijekla, nacionalnosti, pola, fizičkih nedostataka, vjere ili političke pripadnosti. Isto važi i ako postoji velika vjerovatnoća da će objavljivanje nekog materijala izazvati prethodno navedeno neprijateljstvo i mržnju.
- b) Novinari posebno moraju voditi računa da ničim ne doprinesu širenju etničke mržnje kada izvještavaju o događajima i pojavama koji u sebi sadrže elemente etničke mržnje. Obaveza je novinara da poštuje druge države i nacije.”

Cafe del Montenegro, 7.januar 2015, tekst: „**Krivokapić: Napad na Šarli Edbo sve je šokirao i zario bolnu oštricu u sigurnost**“.

Komentari: „Anonimni gosp.“: Presjednice ovo nije napad na slobodu novinarstva ovo je odbrana najplemenitijeg bica Muhammeda a.s. pa zasto niko ne reagova od vas da se zabrani ismijavanje muslimana”.

“Anonimus”:" Sram te bilo Ranko ako iko ovo osudit treba ti ne trebaš jer sa sličnijama sjediš u isu klupu ...toliko pametnom je jasno”.

Café del Montenegro, 7.januar 2015, tekst: “**Posljednjom karikaturom Šarbonije 'previdio' napad u Parizu** “

Komentari: „Anonimni“: „ Zar nijesu malo trazili djavola ?

Kako ne nacrtase Jezusa i djevicu Mariju gole nego provociraju Muslimane a pola sjeverne Afrike živi u Francuskoj ?”

Portal Vijesti, 9.januar 2015, tekst: “**Kako su braća Kuači izvela napad: “Ekstremiste je lako pronaći, a teško pratiti”**”

Komentari: “Smoker”: “Vratite hitlera, istrijebite jevreje i nikad više neće biti ratova i terorizma”. “Veramne”: “Smoker svaka ti je sveta”.

Café del Montenegro, 10. januar 2015, tekst: “**I Lukšić sjutra u Parizu na Maršu solidarnosti**“

Komentari: „Naumm“:“ Bravo ministre vanjskih poslova! Nikako ne smiješ propuštiti da se dodvoriš svjetskim režiserima zla, odnosno svjetskim policajcima. Nijesu sve žrtve podjednako važne; nije važno što prije neki mjesec američki miljenik Izrael pomlati Palestine i pobi 600 dece i beba a Savjet bezbijednosti nije zbog američkog veta mogao da usvoji ni javnu opomenu! De je tu bila bilo kakva solidarnost? Svjetski režiseri zla planiraju novu ratnu destinaciju jer poslije višegodišnjeg uzaludnog ratovanja u Avganistanu ostavljaju sve neriješeno samim Avganistancima. To su mogli i od samog početka. Sad im treba podrška prije svega zapada i država

kao što je Francuska pa su izrežirali ovaj teroristički napad koji odgovara samo njihovim interesima i planovima a nikako nekoj islamskoj zemlji! Lako je bilo angažovat na vrijeđanje muslimana karikaturistu Jevreja Žorža Volinskog jer je on time radio patriotski posao za svoj cionistički Izrael koji je američki ljubimac! Nadam se da će se sve ubrzo otkriti pa će se neko stidjeti tolike "solidarnosti" sa svjetskim policajcima i siledžijama!"

Café del Montenegro, 12.januar 2015, tekst: "Ovako izgleda naslovnica nova nedjeljnika 'Šarli Edbo'"

Komentari: "Anonimni": "Shvatili su muslimani dobro sta je sloboda govora, kad se rugate muslimanima i njihovim svetinjama onda je to sloboda govora, a kad se samo riječ izusti protiv jevreja ili nekog nepodobnog, onda je to antisemitizam, uvreda, necivilizovanost, divljastvo, terorizam ..." "Duka": "eee pa sto ga ne golicaju ovi golicaju. znaju da islamski svijet ne voli da se sali sa prorokom Muhamedom, oni opet traze ovo sto su dobili. Sprdaju se sa 1.5 milijard...muslimana, pa onda neka im opet udju sa K47. Srecno im bilo"

Portal Vijesti, 13.januar 2015, tekst: "Novi snimak: Kako braća Kuaši bježe od policije", podnaslov: "Osvetili smo proroka Muhameda! Ubili smo Šarli Edbo, vikao je jedan od braće Kuaši"

Komentari: "Sabahudin": "Bravo momci, da je više takvih". "100%": "Sad tuguje Francuska a već smišlja nove karikature pa će bit opet teroristi..."

Portal Vijesti, 13.januar 2015, tekst: "Karikature Muhameda i u novom broju nedjeljnika 'Šarli Edbo'"

Komentari: "Pracka 123": "Pa niko im nije kriv što su ih ubili, uradi zlo a da ti se vrati dobro. To ne može". "Sinisa MNE": SRAMNO! Opet ćete vrijeđati cio Muslimanski svijet, zbog 3 extrema koje ste ubili, da bi napravili veći tiraž i profit. ZLO DOBRA NE MOŽE DONIJETI! EU samo štiti LGBT zajednicu, druge 'svetinje' ne postoje." "Ajdee": "Aj aj objavljujte slobodno, pa kad vam se bude zeleni barjak viorio za koju godinu na Ajfelov toran biće vam topčina".

Café del Montenegro, 13.januar 2015, tekst: "Pakistan odao poštu braći Kuači"

Komentari: „Anonimni“: „E to je njihovo pravo lice. Nijesu svi isti? E jesu. Tačka!“

Café del Montenegro, 14.januar 2015, tekst: "Šarli Edbo rasprodat za pola sata u Francuskoj"

Komentari: „Nini“: Tačno na ovim forumima odmah prepoznaš muslimane. Čim počnu da brane tamo neke Arape, Šiptare, crne cigane samo ako su muslimani,

odmah ti je jasno. A isto odmah prepoznaš pravoslavce, čim počnu da pljuju po Srbiji, Crnoj Gori, Rusiji, pa onda se jug i sjever dokače međusobno, pa ovima mrzno što se oni doseljavaju, odmah vidiš da je to prokletstvo podijeljenog pravoslavlja, dok se muslimani solidarišu svuda u svijetu, pa bili crnci ili arapčad. Ko baci ovu kletvu i podjele na pravoslavlje, evo hiljadu godina?”

Cafe del Montenegro, 14.januar 2015, tekst: „Radikalni islamski sveštenik: Muhamedova karikatura je čin rata“

Komentari: „Anonimni“: „Nema drugog boga osim Allaha i doista je Muhammed a.s. njegov miljenik i posljednji poslanik;a poslanici od adema preko sabana,jusufa ,issa,muharema jesu allahovi poslanici ali je Muhammed prenio pravu istinu u časnom KURAANU ČITAVOM ČOVJEČANTVU”. “Vito”: „ HRIŠĆANI SU SLOBODNI I MOGU SLIKATI KOGA HOĆE. ONI ŠTO ROBUJU LAŽNOM BOGU (ALAHU) I LAZNOM PRAVU (ŠERIATSKOM) NEKA SUDE SAMI SEBI LAŽNIM SUDOVIMA. JEDAN JE BOG I ON JE HRISTOS , POKAJTE SE I PRIHVATITE HRISTOSA”.

Portal Vijesti, 15.januar 2015, tekst: „Luz: Nacrtao sam Muhameda, napisao sve je oprosteno i zaplakao“

Komentari: „Viza“: „Njima je već šejtan to što ismijavaju našeg poslanika, već to učinio lijepim i svi to što čitaju divu se tome, a to je veliko iskušenje od našeg stvoritelja Allaha (Boga), opet ćemo mi njih kaznit ko što su naša braća u Parizu kaznila te ološe“.

„Osmi putnik“: „Naprijed crtajte i dalje, vrijeđajte, rugajte se svemu što vam padne na pamet, nastavite da destabilizujete Francusku a kada i vas smaknu mi ćemo nositi parole ja sam Šarli“.

„Hanah“: „Bogu ga platili ako bog da inšallah što se tako sprdaju sa našim časnim poslanikom Muhamedom! Sve se vraća, sve se plaća...nije mi žao vas već tu braću što su likvidirali...u ime boga vas ne bi ubila, u ime boga bih vas na mučenje dok ste živi stavila sram vas bilo!“

Cafe del Montenegro, 17.januara 2015, tekst: „Sahranjen jedan od napadača na 'Šarli Edbo“.

Komentari: „Anonini“: „Da ih uvaženi Allah uvede u dženet (turcizam: raj) u društvu božjeg poslanika“.

IN4S, 16.januar 2015, tekst „Protest zbog posjete Hašima Tačija: Ubico, marš iz Crne Gore“ (video). Cjelokupan izvještaj sa video klipovima čist govor mržnje.

Komentari: „Ana“: „Ko s njim razgovarao kao domaćin STIGLE GA KLETVE“.
 „Ponekad“: „Bravo za IN4S. Zlikovovac ne zaslužuje ništa drugo nego da mu se sa prezirom kaže – mrš. A i njegovim crnogorskim „domaćinima“.
 „Luka“: „Je li krvnik donio bocu srpske krvi da nazdravi domaćinima?“ „Nebojša“:
 „Što smo dočekali, da zlotvora dočekujemo“.
 „Žarko Bojić“: „...Glas protivljenja, što je srpski koljač ugošćen u crnoj Gori danas se čuo! Doček krvnika nije sramota naroda, nego onih koji su ga pozvali i ugostili“.
 „Hašim“: „Trebao vas je sve pobiti tad da puno ne lajete ko kucko iza rešetaka“.
 „Vukašin“: „Hašime’, ubrzo ćete izgubiti američku zaštitu, a onda ćete platiti za sve brojne zločine i patnje. Užasne zločine!“
 „Miroslav Đukić“: „Može se Zmiji reći i mrš, može i sikter, da bolje razume. A može i štapom po glavi, zmije se samo po glavi biju, ne po repu“.
 „Zoran“: „Prvo je u Crnu Goru organizovan peder bal a sad Tači organizuje bal vampira“.
 „Miloš“: „...Da je Hašim Tači terorista i trgovac ljudskim organima kome je mjesto u zatvorskom kavezu. Da se prijemom Tačija bruka Crna Gora i atakuje na njegove žrtve...“
 „Mrki“: „Ništa od vas neće biti dok ne pošaljete Milu u posjetu Đinđiću. Milo, Milo, milu li mu majku j..em u usta“.

Cafe del Montenegro, 17.januara 2015, tekst: „Sahranjen jedan od napadača na Šarli Edbo“.

Komentari: „Anonini“: „Da ih uvaženi Allah uvede u dženet (turcizam: raj) u društvu božjeg poslanika“.

Portal Vijesti, 24.januar 2015, tekst: „Čomski, RTS i Šarli Edbo“.

Komentari: „Lori“: „Zemljo prevrni se, od NATO ubica se prave žrtve“.

IN4S, 25.januar 2015, tekst: „Bratska ljubav: Kamenovana ambasada Crne Gore u Prištini“

Komentari: „Mikan“: „Sad je red da Crnogorci polupaju kosovsku „ambasadu“ u Podgorici i udare koji šamar onom čokoladnom „otpravniku poslova“ iz Prištine, iz romske četvrti.“

“Crnogorac”: “Stvarno je sramno na kakva sve ponizenja pristaje DPS. Kao Crnogorac se debelo stidim svega što Crna Gora radi oko Kosova.Odluku o priznjanju Kosova odma treba poništititi, i nazvati stvari pravim imenom – Kosovo je teroristička država i nije ni država. Doduše, i ova naša nije ono za šta sam se ja borio sa mojim Liberalima. Ovo je mafijška država Mila, Sveta, Ranka i njihovog poltrona vaterpoliste glupog i lažnog liberala Popovica.Kosovo je Srbija, Metohija je Crna Gora.”

“Veljo“: “Bog pomogao ovim Siptarima koji kamenuju štalu od „ambasade“.
“Crnogorac“: “Samo nas može spasiti istraga pošiptarica!”

Portal Vijesti, 8.februar 2015, tekst „**Putin neće bezuslovno u Minsk**“.

Komentari: „Kopljanik“: „Kada će Putin shvatiti da pred psima nema povlačenja, jer su psi u suprotnome sve više agrsivni. Udariti Ukrajinu za primjer dušmanima, gubavim izrodima javno suditi na Majdanu spaliti šljam izdajnički“.

Cafe del Montenegro, 8.februar 2015, tekst: “**Džomić: Napustiću danas Crnu Goru, ali ću se vratiti**“.

Komentari: „Anonimni“: „Ogavna je svinja masna“.

„CG“: „Oče Velibore, tebe ne ćeraju zbog „nacionalne bezbjednosti“, već što si SRBIN, pravoslavac, pošten čovjek, dobar govornik, vrstan pravnik...Zbog TIH vaših vrlina ste nepoželjni u CG koja je sklepana 2006.godine, ali po receptu iz '45 u vrijeme Drljevića i Štedimlje, pa što ne i Ante Paveljića. Nažalost to vam je TAKVA CG, ali ne i moja, vaša kao i 30% Srba u CG! Ovo nije pogrom jednog sveštenika, ovo je pogrom Mitropolije crnogorsko-primorske, njenog Vladike G-dina Mitropolita Amfilohija! Ovakvu sudbinu, koju ste godinama trpjeli i to na pravdi Boga, od Milovih mafijaša trpe i drugi svještenici Mitropolije! A cilj je jednostavan, IZBRISATI NASILNO SRPSKO IME U CG! Ali VARAJU SE! Biće nas JOŠ VIŠE, moj Velibore! Zahvaljujem ti od srca za sve što si učinio za Srbe u CG! Hvala ti SVETI čovječe! NEK JE VJEČNA SVETA SRBIJA! Platiće ga ovi što vas protjeruju! Bogu će ga platiti! Vi ste „neprijatelj“ CG, a Brano Mićunović poslije pucanja iz automata šeta na slobodi, nije neprijatelj... Vlast koja prima Hašima Tačija u goste, sasvim je normalno da ste Vi i vama slični, ovdje nepoželjni! Tako Vam je to...SRAMOTA! SRAMOTA! I 1000 PUTA SRAMOTA! Ova mi se država GADI!“

IN4S, 12.februar 2015, tekst: „**Vijesti priznale – Kosovo je Srbija**“.

Komentari: „Nikola“: „Šiptari beže masovno sa Kosmeta, Vijesti i TVCG priznaju da je Kosmet Srbija...Nešto mi sve ovo ukazuje na veliku muku koja predstoji. Daj Bože za dobro Srpstva i srbije,a muke se nagledali srpski dušmani!“

Portal Vijesti, 13.februar 2015, tekst „**MUP: Džomiću neće biti dozvoljen ulaz u Crnu Goru**“.

Komentari: „Branimir Glavaš –CRO“: „ Baka, suosjećam se sa tobom, mogu osjetiti tvoju tugu i bol čak i preko portala, želim da ti pružim ruku pomirenja, ja živim u jasenovcu, i pozivam te tjedan dana, da dođeš na janjetinu, upoznaću te sa našom

povijesti, istinom, da u jasenovcu nije bilo zločina, samo su stražari pucali u bjegunce iz zatvora“.

Portal Vijesti, 14. februar 2015, tekst „Pucnjava u Kopenhagenu, jedna osoba poginula“.

Komentari: „Leleeeeeek“, komentar: „Šta će besposlen čovjek, sprda se sa muslimanima! Jadan on... A ruke bi mu ošjeka do lakata!!!“

„Miliiii“: „Daj bože da su ga ubili sad da ne troše vrijeme da ga traže, jer onaj ko zaslužuje smrt bolje na vrijeme“.

„Kraja“, komentar: „Dobili to što su tražili, nek crtaju opet“.

„Cesare“, komentar: „Karikaturista je svjestan da je potpisao smrtnu presudu sebi time što se poigrao sa nečijom vjerom i crtao karikature poslanika Muhameda s.a.w.s. Sad je samo pitanje kad će u zemlju“.

„Ljeto“, komentar: „Normalno sve koji tako misle treba ih smiriti jer što zainat to rade ako je islamom zabranjeno“. „Titan“: „Uhapsite bre više tog Muhameda“.

Narušavanje načela 12. Kodeksa: plagijat

12.2 Plagijat: “Novinar ne smije da se bavi plagiranjem. Pod plagijatom se podrazumijeva korišćenje tuđih informacija, riječi, ideja i slika bez odgovarajućeg navođenja izvora.”

Svako preuzimanje tuđeg sadržaja, kada nije naveden primarni izvor, bilo da je riječ o tekstovima, fotografijama, grafikonima, audio i video snimcima, neetično je i može se, prema Kodeksu, okarakterisati kao plagiranje.

RTCG, za dan 10. 02.2015:

Fudbal: Murinju treba novac da bi bio dobar (nema izvor, foto: Beta); Fudbal: Boloteli pogodio za pobjedu nad Totenhemom(4 fotografije), sumarni pregled 25.kola u Premijer ligi, nema naznaka oko izvora, prilog upućuje na to da se radi o redakcijskom tekstu; Zdravlje: Kažite zbogom napadima panike (uz ilustraciju) nije naveden izvor; Košarka: Vraneš ponovo u dresu Metalca (sa slikom), nije naveden izvor;

Društvo: Pomognite raseljenima kojima je izgorjela kuća(foto), bez izvora; Tenis: Mediji sve preuveličali(8sa slikom), nije navedeno za koji medij je izjavio i naglasio Marej; Fudbal: Majke huligana obezbjeđivale gradski derbi (sa slikom), nema izvora odakle je preuzeta informacija; Košarka: Ol-star Vejda i Antonija? (sa slikom), nije naveden izvor; Arsenal: Domaći proizvodi predstavljeni NATO komandi (sa slikom), nema izvor;

Zanimljivosti: Pariz iz perspektive parkura(sa video klipom), nema podatka o izvoru; Fudbal: Kranjčar preuzima Al Ahli (sa slikom), bez navođenja izvora; Svijet: Al-Kaida pokušala da ubije papu u Manili(sa slikom), kaže se: javio je filipinski list, a prenijeli zapadni, poput italijanskog Korijere dela Sera, a odakle na ovom Portalu nije navedeno;

Region: Stolica popustila pod bivšim ministrom (sa video klipom), nije naveden izvor; Muzika: Clean Bandit i Roni Size na Exit-u (sa 4 video klipa), bez navođenja izvora, ali je saopšten naziv sajta organizatora festivala za nabavku ulaznica, prevoz i smještaj, što je reklama; Svijet: Britanija razmatra ukidanje prismotre Asanža (sa slikom), bez izvora;

Film: „Pedeset nijansi sive“ u Sinepleksu (sa slikom), nema izvora; Svijet: Kinezi otkrili polja gasa (sa slikom), kaže se da su javili državni mediji te zemlje, ali nema podatka kako je vijest dospjela na Portal, sem ako neko od novinara ne govori kineski; Tenis: Dubai zaslužuje Masters (foto: Beta), rekao je, naglasio je Novak Đoković, kome i kad?; Zanimljivosti: Susret polarne i sunčeve svjetlosti(sa video klipom), nema izvor; Fudbal: Silva oduševio svijet ovim potezom (sa fotografijom i videom), nema izvor; Zanimljivosti: Kad sova zaigra (sa video klipom), bez navođenja izvora;

Region: „Niko nije odustao od Koridora 11“ (foto:Beta), ali nema izvora kome je informaciju saopštila ministarka Mihailović; Svijet: Sumnjiče 30 voditeljki za prostituciju (sa 4 slike), nema izvora; Košarka: Popović stigao so 1000.pobjede (foto: Beta, uz 3 video klipa), sumarna informacija sa tabelama, nema izvora o autorstvu; Politika: Bečić – Brzo ću formirati stranku (sa slikom), nije naveden izvor. (Od 106 vijesti informacija, 25 nema izvor)

PCNEN – od 1.do 11.februara,

Rubrika Zanimljivosti: Plaćanje zagrljajima (sa slikom), bez navoda odakle je tekst preuzet; Da li vrijeme postoji (sa slikom), bez navoda o izvoru; Nije se nasmijala 40 godina (sa fotografijom), bez navoda o izvoru; Plaža sa zvjezdanim pijeskom (sa slikom), bez izvora; Do posla pješači osam sati (sa slikom), nema izvora; Krađa identiteta pretvorena u umjetnički projekt (sa slikom), nije naveden izvor; Nagrada za pažljivo slušanje (sa ilustracijom), nema izvor; Hoće da se rodi na Marsu (sa slikom), nema izvor; Saznajte ko vas je obrisao sa Facebuka (sa ilustracijom), bez izvora; Otkrivena tajna sela Kalači (sa slikom), nema izvor; Kupujte cvijeće voljenoj ženi, ali ne zaboravite ni vlastitu(sa slikom), bez izvora; Drijemanje na fakultet(padež!), sa slikom, bez izvora; Pljačkaš u pelenama (sa slikom), nema izvor; Povikaj tajna policija za kiflički (sa slikom), nema izvor. (Od 19 objavljenih vijesti – 14 nema naveden izvor)

PORTAL ANALITIKA– period 10 – 12. februar,

rubrika Region/svijet: Merkel: Prekid vatre je tek početak nade (sa slikom), bez izvora; Nebo iznad Barselone postalo narandžasto (sa slikom), bez izvora; Pusić: Hrvati se bore isključivo u ukrajinskoj vojsci (sa slikom), bez izvora; U Siriji ratuje 20.000 stranaca (sa slikom), bez izvora; Rusija neće izručiti Janukovića (sa slikom), bez izvora. (Od 54 objavljene vijesti – 5 bez izvora)

CAFÉ DEL MONTENEGRO – period od 11- 12.februara,

rubrika Svijet:Evropski lideri oprezni povodom sporazuma u Minsku (sa slikom), nema izvor; Nepovjerenje između Zapada i Rusije neće brzo nestati (sa ilustracijom), bez izvora; Video: Opet tuča u ukrajinskom parlamentu (slika, video), bez izvora; Hit na internetu: Borba za stolicu (slika, video sa You tube), bez izvora; Stranci dižu stopu nezaposlenosti i u Švedskoj (sa ilustracijom), bez izvora; Merkel o prekidu vatre: Ovo je tek tračak nade (sa slikom), bez izvora; Grčka: Nova vlast počinje crkvi da naplaćuje porez? (sa slikom), četvrti pasus se završava: „navodi londonski list Ekonomist“, pa nije jasno da li se to odnosi samo na taj pasus, inače, bez izvora; Ukrajina spremna da uvede vanredno stanje (sa slikom), bez izvora. (Od 35 objavljene vijesti – 8 bez izvora)